

การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน

โดย

นางสาวตรีณภาพ พร้อมสุข
รหัสนักศึกษา 620510885

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ
สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2565 ลิขสิทธิ์ของอักษรศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย ของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน
ผู้วิจัย	นางสาวดรัณภพ พร้อมสุข
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุจรินทร์ อธิพิงษ์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน และวิเคราะห์องค์ประกอบภาพรวมของชุด เช่น พื้นผิว และลวดลาย โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ในการใช้สีบนเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย

ผลการวิจัยพบว่า สีที่ใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน มีการผสมผสานระหว่างสี เนื้อผ้าและวัสดุที่แตกต่างกัน เป็นการนำแนวคิดแบบนามธรรมมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ด้วยเทคนิคการใช้สีมีการเว้นจังหวะการเชื่อมต่อกันของลวดลายที่แตกต่างกัน เป็นการค้นพบความเชื่อมโยงและจังหวะของสี

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน สำเร็จได้ด้วยการช่วยเหลือและความกรุณาจากหลายท่านด้วยกันผู้จัดทำจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุจรินทร์ อธิพิงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความกรุณา เสียสละเวลาช่วยเหลือดูแลตรวจทานสารนิพนธ์ฉบับนี้พร้อมทั้งให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และแนะนำ แนวทางการทำสารนิพนธ์อย่างละเอียด แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้อย่างถูกต้อง

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจจนฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายตลอด ระยะเวลาที่ศึกษาและทำสารนิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ดร.ณภาพ พร้อมสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญ(ต่อ)	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
วิธีการศึกษาวิจัย	2
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีประกอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดทฤษฎี	3
แนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบเรื่องพื้นผิว	24
ความหมายของการออกแบบลวดลาย	24
บทที่ 3 การออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน	
ความหมายของการออกแบบ	26
ความสำคัญของการออกแบบ	26
ประโยชน์ของการออกแบบเสื้อผ้า	27
ปัจจัยการออกแบบเครื่องแต่งกายของสตรี	27
หลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย	27
ขั้นตอนการออกแบบ	30

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	
วิเคราะห์การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย	32
ของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน	
วิเคราะห์ตัวอย่างการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย	33
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	
สรุปผลการวิจัย	43
อภิปรายผล	43
ข้อเสนอแนะ	44
บรรณานุกรม	45
ประวัติผู้วิจัย	47
แบบออนไลน์สิทธิ์สารนิพนธ์	48

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงแม่สี	5
2	แสดงวงจรสี	6
3	แสดงสีกลาง (Neutral color) สีขาว สีดำ สีเทา	8
4	แสดงการผสมของสีแท้ Hue กับ สีขาว สีดำ และสีเทา	8
5	การใช้สี ๆ เดียวในวงล้อ	10
6	การนำสีใกล้เคียงมาใช้ร่วมกับสีหลัก	10
7	การใช้สีใกล้เคียงโดยใช้สีเขียวเป็นหลัก	11
8	วรรณะสีร้อน (Warm Tone)	12
9	วรรณะสีเย็น (Cool Tone)	12
10	ค่าของสีแดงที่ถูกผสมโดย สีแดง และสีดำ	13
11	ชนิดสีตรงกันข้ามแย้ง	16
12	การใช้สีตรงข้าม	17
13	เปรียบเทียบค่าของสีในวงล้อสี เมื่อปรับมาเป็นขาวดำ	17
14	เปรียบเทียบค่าของสีในวงล้อสี เมื่อปรับมาเป็นขาวดำ	18
15	ชุดอ่าวสายสีขาว	20
16	ชุดอ่าวสายสีชมพู	21
17	ชุดอ่าวสายสีเหลือง	22
18	ชุดอ่าวสายสีม่วง	23
19	ชุดอ่าวสายสีแดง	23
20	รูปร่างแบบต่าง ๆ ของมนุษย์	28
21	ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 1	33
22	ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 2	35
23	ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 3	37
24	ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 4	39
25	ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 5	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อ่าวสาย (Áo dài) แปลว่า ชุดยาว มี 2 ชั้น คือ เสื้อยาวกับกางเกงยาวสีเดียวกันหรือสีต่างกันก็ได้ เป็นชุดประจำชาติของชาวเวียดนามและเป็นชุดแต่งกายพื้นเมือง ซึ่งนิยมสวมใส่โดยสตรีชาวเวียดนามแสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำชาติของชาวเวียดนาม ต้นกำเนิดของอ่าวสายปรากฏในช่วงคริสต์ศักราช 38 - 42 สองคนแรกชุดนี้ คือ Trung Trác กับ Trung Nhi เป็นนายพลหญิงสองคนแรกของเวียดนามระหว่างสงครามต่อกองทัพฮั่น เพื่อให้มีชุดยาวที่มีวัฒนธรรมตามแบบฉบับ ปัจจุบันท่ามกลางการพัฒนาของอุตสาหกรรมแฟชั่นและการปฏิรูปประเทศไปสู่ยุคสังคมนิยมใหม่ ทำให้เครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายเป็นนวัตกรรมใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละยุคสมัยที่สะท้อนให้เห็นอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่ฝังรากลึกมาอย่างยาวนาน อีกทั้งวัฒนธรรมต่าง ๆ หรือสภาพสังคมที่ยังคงมีกลิ่นอายความทรงจำแบบคลาสสิก สิ่งเหล่านี้เองที่ทำให้ประเทศเวียดนามเป็นตัวของตัวเองอย่างไม่เหมือนใคร และได้รับการยอมรับจากยูเนสโกว่าเป็นตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการอนุรักษ์และส่งเสริม

การออกแบบในปัจจุบันได้ดัดแปลงรูปแบบของอ่าวสายให้เป็นนวัตกรรมใหม่ด้วยการออกแบบ สีพื้นผิว และลวดลาย ที่ทันสมัยสร้างสรรค์และแปลกใหม่มากขึ้น เพื่อสอดคล้องกับสมัยใหม่แต่มีความเรียบง่ายเหมาะกับแต่ละโอกาสความต้องการสวมใส่ เช่น ใส่ไปงานเทศกาลต่าง ๆ งานแต่ง หรืองานพิธีสำคัญระดับประเทศ โดยออกแบบเสื้อเชิ้ตแขนยาวพอง ๆ ไม่รัดรูปจนเกินไป มักใช้แต่ละสีนำความงามของตัวเองมาสู่ผลิตภัณฑ์โดยเน้นสไตล์ที่แตกต่างกันสำหรับเจ้าของ และในปัจจุบันดีไซน์เนอร์นิยมพัฒนาดัดแปลงสีในชุดอ่าวสายให้เป็นสีที่ทันสมัยดูนุ่มนวล เช่น สีขาว ชมพู ฟ้ายาและเหลือง จึงเป็นที่ชื่นชอบของสตรีชาวเวียดนามหลายคน และคลาสสิก เช่น สีแดง ลวดลายคลาสสิก จะเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมที่สุดจะช่วยให้ผู้สวมใส่เผยความอ่อนโยนและความสง่างาม การตัดเย็บชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามเป็นการตัดเย็บลักษณะตัวบุคคล โดยต้องไปวัดตัวที่ร้านอย่างละเอียดเลือกลวดลายและสีผ้าให้เหมาะกับวัย ทุกคนที่ตัดชุดอ่าวสายต้องมีการลองก่อนเมื่อพอดีแล้วช่างจึงจะเย็บให้เสร็จ

จากข้อมูลข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน เนื่องจากสีมีความสำคัญต่อการออกแบบเพราะสีของเสื้อผ้าเป็นสิ่งที่สามารถบ่งบอกอารมณ์ความรู้สึกของผู้สวมใส่ และการเลือกสีเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบเสื้อผ้านักออกแบบต้องเรียนรู้เรื่องทฤษฎีสีและการนำมาใช้ให้ถูกหลักจึงทำให้เสื้อผ้าที่ออกแบบมานั้นเสริมบุคลิกและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้สวมใส่ได้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ทำให้เข้าใจรูปแบบการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกาย เพราะสีมีความสำคัญต่อการออกแบบ และบ่งบอกอารมณ์ความรู้สึกของผู้สวมใส่ได้

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย

วิธีการศึกษาวิจัย

1. นำเสนอหัวข้อโครงการ
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายในปัจจุบัน
3. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สีการออกแบบเครื่องแต่งกาย
4. ตรวจสอบความเรียบร้อย
5. สรุปผลการดำเนินงานพร้อมข้อเสนอแนะ
6. นำเสนอผลงาน
7. ส่งเอกสารการวิจัยฉบับสมบูรณ์ตามกำหนด

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน จึงมีแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยเรียบเรียงตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีสี
 - 1.1 ความหมาย
 - 1.2 องค์ประกอบสี
 - 1.3 วงจรสี
 - 1.4 คุณลักษณะของสี
 - 1.5 การใช้สีตามหลักการออกแบบ
 - 1.6 จิตวิทยาของสี
2. แนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบเรื่องพื้นผิว
3. ความหมายของการออกแบบลวดลาย

1.แนวคิดทฤษฎีสี

สมเกียรติ ตั้งนโม (2552) ได้กล่าวถึงทฤษฎีสีไว้ว่า ลักษณะของวัตถุที่กระทบต่อสายตาให้เห็นเป็นสีมีผลถึงจิตวิทยา คือ มีอำนาจให้เกิดความเข้มของแสงที่อารมณ์และความรู้สึกได้ การที่ได้เห็นสีจากสายตาสายตาจะส่งความรู้สึกไปยังสมองทำให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ ตามอิทธิพลของสี เช่น สดชื่น ร้อน ตื่นเต้น เศร้า สีมีความหมายอย่างมากเพราะศิลปินใช้สีเป็นสื่อสร้างความประทับใจในผลงานของศิลปะและสะท้อนความประทับใจนั้นให้บังเกิดแก่ผู้ดู มนุษย์เกี่ยวข้องกับสีต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา เพราะทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวนั้นล้วนแต่มีสีสันทัดแตกต่างกันมากมาย สีเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อประโยชน์กับตนเองและผู้สร้างงานจิตรกรรม เพราะเรื่องสีนั้นมีหลักวิชาเป็นวิทยาศาสตร์ จึงควรทำความเข้าใจวิทยาศาสตร์ของสีจะบรรลุผลสำเร็จในงานมากขึ้น ถ้าได้ศึกษาเรื่องสีดีพอแล้วงานออกแบบก็จะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

โกสมุส สายใจ (2540) มนุษย์เราได้มีการศึกษาค้นคว้า และทดลองเกี่ยวกับสีมานานแล้ว เพื่อค้นหาคุณสมบัติที่แท้จริง เพื่อนำสีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เริ่มต้นจาก เมื่อประมาณปีคศ. 1731 เจ ซี ลี โบลน (J.C.Le Blon) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ธรรมชาติ หรือคุณลักษณะเฉพาะของสี และได้กำหนดสีขั้นต้นเป็นแดง เหลือง และน้ำเงิน แล้วนำสีทั้งสามมาจับคู่ผสมซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดสีต่าง ๆ อีกมากมาย การค้นพบคุณสมบัติเกี่ยวกับสีนี้ ได้ถูกกำหนดเป็น "ทฤษฎีสี" ขึ้นมา และต่อมาได้มีผู้นำหลักทฤษฎีสีนี้ไปศึกษาค้นคว้าต่อ

และได้ค้นพบคุณสมบัติของสีอีกหลายประการด้วยกัน ซึ่งความรู้เกี่ยวกับ ทฤษฎีสี สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในงาน ด้านต่าง ๆ ได้อีกมากมาย

1.1 ความหมายของสี

สี (COLOUR) หมายถึง ลักษณะกระทบต่อสายตาให้เห็นเป็นสีมีผลถึงจิตวิทยา คือ มีอำนาจให้เกิดความเข้มของแสงที่อารมณ์และความรู้สึกได้ การที่ได้เห็นสีจากสายตาสายตาจะส่งความรู้สึกไปยังสมองทำให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ ตามอิทธิพลของสี เช่น สดชื่น ร้อน ตื่นเต้น เศร้า สีมีความหมายอย่างมากเพราะศิลปินต้องการใช้สีเป็นสื่อ สร้างความประทับใจในผลงานของศิลปะและสะท้อนความประทับใจนั้นให้บังเกิดแก่ผู้ดูมนุษย์เกี่ยวข้องกับสีต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลาเพราะทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวนั้นล้วนแต่มีสีอันแตกต่างกันมากมาย สีเป็นสิ่งที่ควรศึกษาเพื่อประโยชน์กับตนเองและ ผู้สร้างงานจิตรกรรมเพราะเรื่องราวของสีนั้นมีหลักวิชาเป็นวิทยาศาสตร์จึงควรทำความเข้าใจ วิทยาศาสตร์ของสีจะบรรลุผลสำเร็จในงานมากขึ้น ถ้าไม่เข้าใจเรื่องสีดีพอสมควรถ้าได้ศึกษาเรื่องสีดีพอแล้ว งานศิลปะก็จะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

คำว่า สี (Colour) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ลักษณะของแสงที่ปรากฏแก่สายตาเราให้เห็นเป็นสี ขาว ดำ แดง เขียว ฯลฯ หรือการสะท้อนรัศมีของแสงมาสู่ตาเรา

สีที่ปรากฏในธรรมชาติ เกิดจากการสะท้อนของแสง สว่างตกกระทบกับวัตถุแล้วเกิดการหักเหของแสง (Spectrum) สีเป็นคลื่นแสงชนิดหนึ่งซึ่งปรากฏให้เห็น เมื่อแสงผ่านละอองไอน้ำในอากาศ หรือแท่งแก้วปริซึมปรากฏเป็นสีต่าง ๆ รวม 7 สี ได้แก่ สีแดง ม่วง ส้ม เหลือง น้ำเงิน คราม และเขียว เรียกว่า สีรุ้งที่ปรากฏบนท้องฟ้า

1.2 องค์ประกอบสี

สี ปรากฏอยู่ในธรรมชาติ และมนุษย์สามารถที่จะมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า โดยเราสามารถจำแนกประเภทของสีอันประกอบไปด้วยคุณลักษณะเฉพาะ ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.2.1 ประเภทของสี

1.2.1.1 สีในสารหรือวัตถุ (Color in Objectives) ไม่ว่าจะเป็นแร่ธาตุ ส่วนต่าง ๆ ของพืช สัตว์และสิ่งมีชีวิต อันปรากฏอยู่ในรูปลักษณะของผงสี หรือ Pigments ที่ถูกผลิตสร้างขึ้นภายใน องค์ประกอบของวัตถุ ภาคนั้น ๆ และมนุษย์จะสามารถมองเห็นได้ด้วยการตกกระทบของแสง ทั้งนี้สีในวัตถุ ยังสามารถรวมไปถึงสีที่มนุษย์สังเคราะห์และผลิตขึ้นด้วยได้เช่นกัน

1.2.1.2 สีในแสง ปรากฏในรูปของพลังงานที่เกิดขึ้นในชั้นบรรยากาศ โดยที่สีในแสงจะอยู่ในรูปของรังสีที่เกิดขึ้นในสภาวะที่มนุษย์สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าจากการหักเหของแสงสู่ดวงตา โดยที่ในแสงขาวจากแสงอาทิตย์นั้นจะประกอบไปด้วยแถบแสง 7 (Spectrum) คือ ม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง ส้ม แดง

1.2.2 แม่สี

กระบวนการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสีหรือ Theory of Color จึงถูกคิดค้นขึ้นเพื่อ เข้าใจ ความหมายของสี ความผสมผสานระหว่างกันไปจนถึงกระบวนการที่สีมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างกัน ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในการศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของสีนี้เองที่เกิด แนวความคิดของการสร้างแม่สีหรือเนื้อสีพื้นฐานขึ้น กล่าวคือ แม่สีนั้นเป็นประเภทของสีที่นำมาผสมกัน แล้วสามารถที่จะทำให้เกิดเป็นแม่ใหม่มีลักษณะแตกต่างไปจากสีเดิมได้ โดยที่แม่สีที่ปรากฏนั้นสามารถแบ่ง ประเภทได้ 2 ชนิด คือ

ภาพที่ 1 แสดงแม่สี

(ที่มา : <https://ake-remake.blogspot.com/2016/05/mix-color.html>. สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

1.2.2.1 แม่สีของแสง (RGB Color) ซึ่งเกิดขึ้นจากการหักเหของแสงผ่านแท่งแก้วปริซึม โดยจะประกอบไปด้วย 3 สีคือ สีแดง สีเขียว และสีน้ำเงิน โดยอยู่ในรูปของแสงรังสีเป็นพลังงานชนิดเดียวที่มีสี ซึ่งคุณสมบัติของแสงสามารถนำมาใช้ในการถ่ายภาพ การถ่ายทำโทรทัศน์ รวมไปถึงการ จัดแสงสีในการแสดงต่าง ๆ ทั้งนี้เมื่อผสมแสงทั้ง 3 สีเข้าด้วยกันแล้วจะเกิดเป็นแสงสีขาว

1.2.2.2 แม่สีวัตถุ (RYB Color) เป็นสีที่ได้มาจากธรรมชาติ และจากการสังเคราะห์ โดยกระบวนการทางเคมี มี 3 สี คือ สีแดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน แม่สีวัตถุเป็นแม่สีที่นำมาใช้งานกัน อย่างกว้างขวางในวงการศิลปะ วงการอุตสาหกรรม ฯลฯ แม่สีวัตถุ เมื่อนำมาผสมกันตาม หลักเกณฑ์จะทำให้เกิดวงจรสี ซึ่งเป็นวงจรธรรมชาติเกิดจากการผสมกันของแม่สีวัตถุเป็นสีหลักที่ใช้งานกันทั่วไป

1.3 วงจรสี

ภาพที่ 2 แสดงวงจรสี

(ที่มา : <https://sites.google.com/site/thitiwan1041/home/wngcrsic>. สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

1.3.1 สีขั้นที่ 1 คือ แม่สี ได้แก่ สีแดง สีเหลือง สีนํ้าเงิน

1.3.2 สีขั้นที่ 2 คือ แม่สีผสมกันในอัตราส่วนที่เท่ากัน จะทำให้เกิดสี ใหม่ 3 สี ได้แก่

สีแดง ผสมกับ สีเหลือง ได้ สีส้ม

สีแดง ผสมกับ สีนํ้าเงิน ได้ สีม่วง

สีเหลือง ผสมกับ สีนํ้าเงิน ได้ สีเขียว

1.3.3 สีขั้นที่ 3 คือ สีที่เกิดจากสีขั้นที่ 1 ผสมกับสีขั้นที่ 2 ในอัตราส่วนที่เท่ากัน
จะได้สีอื่น ๆ อีก 6 สี คือ

สีแดง ผสมกับ สีส้ม ได้ สีส้มแดง

สีแดง ผสมกับ สีม่วง ได้ สีม่วงแดง

สีเหลือง ผสมกับ สีเขียว ได้ สีเขียวเหลือง

สีนํ้าเงิน ผสมกับ สีเขียว ได้ สีเขียวนํ้าเงิน

สีนํ้าเงิน ผสมกับ สีม่วง ได้ สีม่วงนํ้าเงิน

สีเหลือง ผสมกับ สีส้ม ได้ สีส้มเหลือง

1.4 คุณลักษณะของสี

คุณลักษณะของสีหรือมิติของสี (Dimension of Colors) เป็นการใช้สีในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเกิดความสุขงามและความรู้สึกต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้สร้างคุณลักษณะของสีที่ใช้ มี 5 ประการ คือ

1.4.1 สีแท้ (Hue)

สีแท้ คือ สีต่าง ๆ ทัวไปไม่มีการผสมสีขาวหรือสีดำ ในปัจจุบันมีชื่อเรียก ๆ ประมาณ 150 สีสีต่าง ๆ ที่ไม่ใช่สีขาว สีดำ หรือสีเทา มีชื่อเรียกว่า Chromatic Color สีดำ สีขาว และสีเทา มีชื่อเรียกว่า Achromatic Color โดยสีเทาเป็นสีที่เกิดจากการผสมกันของสีปฐมภูมิ 3 สี หรือการผสมกันของสีตรงกันข้ามในวงสี มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า สีกลาง (Neutral Color) หากจัดสีเทาไว้ในวงสี สีเทาจะอยู่ตรงกลางของวงสี โดยแบ่งเนื้อสีออกเป็น 2 ชนิด

1.4.1.1 สีของแสง (Colored Light) คือ ความแตกต่างสั้นยาวของคลื่นแสงที่เรามองเห็นเริ่มจากสีม่วงไปสีแดง (เหมือนรุ้งกินน้ำที่เรามองเห็นหลังฝนตก)

1.4.1.2 สีของสาร (Colored Pigment) คือ สีที่เรามองเห็นบนวัตถุต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการดูดซึมและสะท้อนของความยาวคลื่นแสง

1.4.2 ค่าน้ำหนัก (Value)

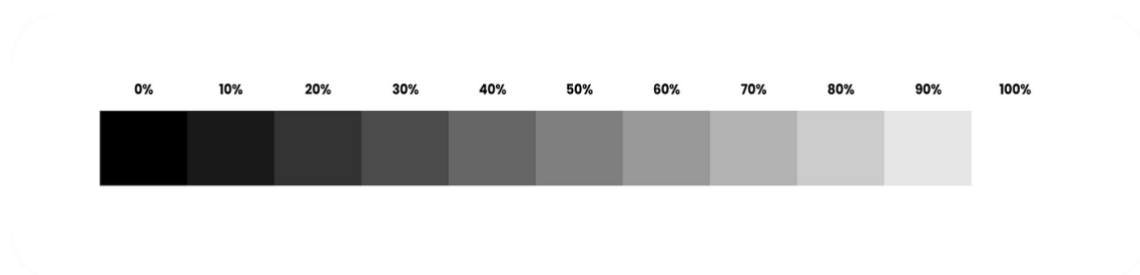
ค่าน้ำหนัก คือ คุณลักษณะของสีที่เกี่ยวข้องกับน้ำหนักอ่อน-แก่ (Lightness & Darkness) คือ สีทุกสีจะมีค่าเป็นของตัวเอง เริ่มจากอ่อนที่สุดที่สุดจนเกือบเป็นขาวจนกระทั่งเข้ม ที่สุดจนเกือบดำ ซึ่งค่าน้ำหนักอ่อนนี้อาจจะเกิดจากสีแท้ (Hue) ถูกผสมกับจนเจือจาง (ด้วยน้ำหรือน้ำมันผสม) หรือสีแท้นั้นได้รับการผสมกับสีขาว ทำให้ค่าน้ำหนัก (Value) ของสีนั้นอ่อนลง เรียกว่า สีที่มีน้ำหนักอ่อน (Lightness) และค่าน้ำหนักแก่ที่เกิดจากสีที่มีเนื้อสีเข้มข้นหรือสีแท้นั้น ถูกผสมกับสีดำทำให้ค่าน้ำหนัก (Value) ของสีนั้นเข้มขึ้น เรียกว่า สีที่มีน้ำหนักแก่ (Darkness) (วัฒนาพร เชื้อนสุวรรณ, 2555: 256)

1.4.3 ความจัดหรือความอึมตัวของสี (Intensity / Saturation)

ความจัดหรือความอึมตัวของสี คือ คุณลักษณะของสีที่เกี่ยวข้องกับความ สดหรือความสว่าง (Brightness) และความไม่สดใสหรือความหม่น (Dullness) ความจัดและ ความหม่นของสีนี้มีอยู่ในสีที่มีวรรณะทุกสี ดังเช่น สีที่อยู่ในวงสีธรรมชาติทุกสี ถ้าเป็นสีแท้ ๆ ที่ไม่ได้ถูกผสมด้วยสีใด ๆ แต่ละสีจะมีค่าความสดหรือค่าความสว่างในตัวเอง (Brightness) ความไม่สดใสหรือความหม่น (Dullness) ของสีดังกล่าว เกิดจากการผสมของสีคู่หรือสีตรงกันข้ามในวงสีธรรมชาติ ความหม่นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณของสีที่นำมาผสม และความสดใสและไม่สดใสของสีไม่มีค่าคงที่ หากอยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือพื้นหลัง (Background) ที่ประกอบอยู่ด้วย (วัฒนาพร เชื้อนสุวรรณ, 2555: 257)

1.4.4 สีกลาง (Neutral Colors)

สีกลาง คือ สีประเภท Achromatic Color เป็นสีที่ไม่มี Hue ที่สามารถ ระบุได้ว่าเป็นสีใด ๆ หรือสีกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้ถูกบรรจุไว้ในวงล้อสี คือ สีดำ สีขาว และสีเทา (วัฒนาพร เชื้อนสุวรรณ, 2555: 258)

ภาพที่ 3 แสดงสีกลาง (Neutral color) สีขาว สีดำ สีเทา

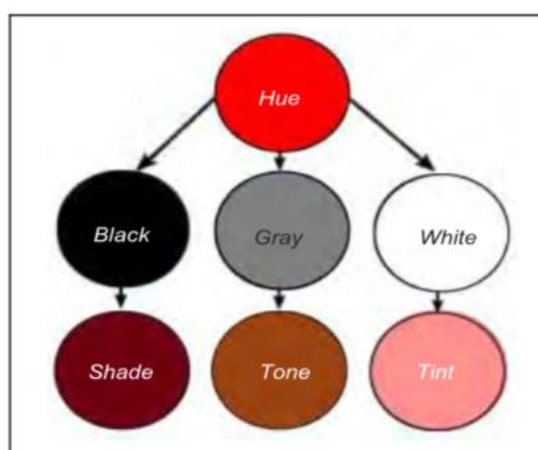
(ที่มา : <https://pubhtml5.com/qasj/wjvn/11>. สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

สีอ่อน สีเข้ม และโทนสี (Tint, Shade and Tone) เป็นคุณสมบัติที่เกิดจาก การผสมสีกลางเข้ากับสีประเภท Chromatic Color คือ สีที่มี Hue ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่าของ Hue ดังนี้

เมื่อสี Hue ผสมสีขาว จะได้สีอ่อน (Tint of the Hue)

เมื่อสี Hue ผสมสีเทา จะได้โทนสีที่ระดับต่าง ๆ (Tone of the Hue)

เมื่อสี Hue ผสมสีดำ จะได้สีเข้ม (Shade of the Hue)

ภาพที่ 4 แสดงการผสมของสีแท้ Hue กับ สีขาว สีดำ และสีเทา

(ที่มา : <https://ake-remake.blogspot.com/2016/05/mix-color.html>. สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

1.5 การใช้สีตามหลักการออกแบบ

ในการออกแบบสีต่างๆ ที่เลือกมาใช้ด้วยกันควรจะประสานกันได้ดี เพื่อโดยทั่วไปไม่รู้สึกรู้สึกรัดสยตา และความคิดแต่การที่จะเลือกสีต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ไม่มีกฎตายตัวเพียงแต่ต้องอาศัยประสบการณ์ และความเข้าใจรสนิยมของกลุ่มเป้าหมายการนำไปใช้ จึงต้องขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของนักออกแบบที่จะประยุกต์ใช้ในงานออกแบบนั้น ๆ และควร คำนึงถึงความเหมาะสมด้วย โดยปกติการใช้สีในการออกแบบโดยที่สีต่าง ๆ ซึ่งเลือกมาใช้ด้วยกันสามารถผสมผสานกันได้ดี และการใช้สีเพื่อสื่อความรู้สึกถึงผู้มองให้คล้อยตามเจตนารมณ์ของผู้ออกแบบ ดังนั้นการใช้สีที่มีหลักการเช่นเดียวกับการจัดวางองค์ประกอบก็คือการใช้สีแบบประสานกลมกลืน (color harmony) และการใช้สีแตกต่างกันหรือตัดกัน (color contrast)

1.5.1 การใช้สีแบบประสานกลมกลืน

การใช้สีให้กลมกลืนกัน เป็นการใช้สีหรือน้ำหนักของสีให้ใกล้เคียงกันหรือคล้ายคลึงกัน มีแนวทางการใช้ 7 แนวทาง คือ

1.5.1.1 การใช้สีเอกรงค์ (Monochromatic Colors)

การใช้สีแบบประสานกลมกลืน วิธีที่ง่ายที่สุด คือ การใช้สีเอกรงค์ ถ้าพิจารณาตามรูปศัพท์แล้วจะหมายถึง การใช้สีเดียวหรือสีใดสีหนึ่งในวงล้อสี (Colors Wheel) โดยสีที่ใช้มีทั้งน้ำหนักอ่อน-แก่ (Lightness Darkness) สด สีม่น (Brightness-Dullness) การใช้สีวิธีนี้จะมีความกลมกลืนเป็นสีใดสีหนึ่งอย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพในการสร้างอารมณ์โดยรวมได้ง่าย ด้วยการใช้สีเพียงสีเดียว แต่ในบางครั้งการใช้สีเอกรงค์วิธีนี้ อาจดูไม่มีชีวิตชีวาเพราะขาดความหลากหลายของสี ซึ่งอาจทำให้ไม่มีความน่าสนใจ จืดชืด ไม่มีชีวิตชีวา จึงมีแนวทางการใช้สีเอกรงค์อีกวิธีหนึ่ง คือ การนำสีที่ใกล้เคียงกันกับสีหลักที่ใช้จากวงล้อสีที่นำมาใช้รวมหรือเป็นสีรองนั้น ไม่ควรเกิน 3 สี และต้องลดความเข้ม ความสดใสโดยผสมกับสีตรงข้ามแล้วผสมด้วยสีหลักทุกครั้งก่อน เช่น กำหนดสีเขียวอ่อนเป็นสีหลัก สีที่ใกล้เคียงที่เป็นสีรอง ในวงล้อคือ เหลือง เขียว เขียวน้ำเงิน แต่มักนิยม ใช้เพียงแค่ 3 สี คือ เหลือง เขียวเหลือง เขียว โดยสีรองนี้ต้องนำมาลดค่าความสดใสลง โดยการผสมกับสีคู่ตรงข้ามในวงล้อ และที่สำคัญก็คือใช้ในปริมาณที่น้อยกว่าสีหลักการใช้สีเอกรงค์วิธีนี้ ทำให้งานออกแบบนั้นมีความน่าสนใจ มีชีวิตชีวา มีความหลากหลายของสี แต่ดูโดยรวมแล้วยังออกเป็นสีเดียว มีจุดเด่นที่สดใสในส่วนที่เป็นสีหลัก

ภาพที่ 5 การใช้สี ๆ เดียวในวงล้อ

(ที่มา : http://dusithost.dusit.ac.th/~chawalin_nia/site1/comgraphic/43useofcol.pdf/
สืบค้นวันที่ 15 สิงหาคม 2565)

ภาพที่ 6 การนำสีใกล้เคียงมาใช้ร่วมกับสีหลัก

(ที่มา : http://dusithost.dusit.ac.th/~chawalin_nia/site1/comgraphic/43useofcol.pdf/
สืบค้นวันที่ 15 สิงหาคม 2565)

1.5.1.1.1 การใช้สีเอกรงค์ในการออกแบบ

จากทฤษฎีสี สีที่เกิดขึ้นในวงจรสีนั้น ต่างมีคุณลักษณะต่างๆที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานด้านศิลปะ งานออกแบบ หรืองานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มากมาย การใช้สีหรือการนำสีไปใช้ในลักษณะต่าง ๆ เป็นการประยุกต์หรือดัดแปลงไปจากการจัดระบบสี เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใด ๆ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ความสวยงาม ความกลมกลืน ความน่าสนใจ และความสอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงาน เพราะสีสามารถทำให้ผลงานนั้นดูมีคุณค่า และดูมีค่าลงได้หากใช้ไม่อย่างถูกต้อง ดังนั้นการใช้สีจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการของสี เพื่อให้ได้ผลงานที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

1.5.1.2 การใช้สีใกล้เคียงกัน (Analogous Colors)

สีใกล้เคียง หมายถึง สีที่อยู่ใกล้เคียงกันในวงสี เราสามารถกำหนดสีใกล้เคียงได้โดยยึดสีใดสีหนึ่งเป็นหลักก่อน แล้วนับไปทางซ้ายหรือขวาทางใดทางหนึ่งหรือทั้ง 2 ทาง นับร่วมกับสีหลักแล้วไม่เกิน 4 สี ถือเป็นกลุ่มสีที่กลมกลืน และถ้าจะให้สีกลมกลืนกันที่สุดก็นับเพียง 3 สี เท่านั้น เช่น สีม่วง + สีน้ำเงิน + สีเขียว หรือสีแดง + สีส้ม + สีเหลือง หรือสีเหลือง + สีเขียวอ่อน + สีเหลือง เป็นต้น

ภาพที่ 7 การใช้สีใกล้เคียงโดยใช้สีเขียวเป็นหลัก

(ที่มา : http://dusithost.dusit.ac.th/~chawalin_nia/site1/comgraphic/43useofcol.pdf/

สืบค้นวันที่ 15 สิงหาคม 2565)

1.5.1.2.1 การใช้สีใกล้เคียง มีข้อแนะนำการใช้ 3 วิธี ดังนี้

1. ใช้สีใกล้เคียงที่มีความกลมกลืนตามจำนวน 4 สี หรือ 3 สี ที่อยู่โทนเดียวกัน เช่น โทนร้อน หรือ โทนเย็นหรือสีที่มีค่าน้ำหนักไม่แตกต่างกันมากนักได้เลย เพราะสีในกลุ่มนี้จะกลมกลืนกัน เป็นธรรมชาติอยู่แล้ว ผลงานที่ออกมาจึงกลมกลืนสัมพันธ์กันเป็นหน่วยเดียวกัน

2. หากต้องการใช้สีกลมกลืน ที่ต้องการเน้นจุดเด่น จุดน่าสนใจ ในงานออกแบบนั้น ควรเลือกสีกลมกลืนที่มีบางสีที่ไม่อยู่ในโทนเดียวกัน เช่นมีบางสีอยู่ในโทนร้อนหรือโทนเย็นหรือเป็นสีที่มีค่าน้ำหนักแตกต่างกัน และควรให้ใช้สีเหล่านี้มีปริมาณที่น้อยกว่าสีส่วนรวม

3. การใช้สีกลมกลืนที่มีสีจำกัดเพียง 3-4 สี แต่ให้ดูแล้วเหมือนกับการใช้สีหลายสี ควรใช้วิธีการให้ความแตกต่างกัน ให้มีทั้งน้ำหนักอ่อนแก่ (Lightness Darkness) ทั้งเป็น สีสด สีหม่น (Brightness-Dullness)

1.5.1.3.การใช้สีแบบวรรณะ (Warm Tone / Cool Tone)

วรรณะของสี คือสีที่ให้ความรู้สึกร้อน-เย็น ในวงจรสีจะมีสีร้อน 7 สี และสีเย็น 7 สี ซึ่งแบ่งที่ สีม่วงกับสีเหลือง ซึ่งเป็นได้ทั้งสองวรรณะ

1.5.1.3.1 วรรณะสีร้อน (Warm Tone) ประกอบไปด้วยสีเหลือง สีส้มเหลือง สีส้ม สีส้มแดง สีม่วงแดงและสีม่วง ส่วนในวรรณะร้อนนี้จะไม่ใช้สีสด ๆ ดังที่เห็นในวงจรสีเสมอไป เพราะสีในธรรมชาติย่อมมีสีที่แตกต่างไปกว่าสีในวงจรสีธรรมชาติอีกมาก ถ้าหากว่าสีใดค่อนข้างไปทางสีแดงหรือสีส้ม เช่น สีน้ำตาล หรือสีเทาอมทอง ก็ถือว่าเป็นสีวรรณะร้อน

ภาพที่ 8 วรรณะสีร้อน (Warm Tone)

(ที่มา : <https://pubhtml5.com/qasj/wjvn/11>. สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

1.5.1.3.2 วรรณะสีเย็น (Cool Tone) ประกอบด้วย สีเหลือง สีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีน้ำเงิน สีม่วงน้ำเงิน และสีม่วง ส่วนสีอื่น ๆ ถ้าหนักไปทางสีน้ำเงินและสีเขียวก็เป็นสีวรรณะเย็นดังเช่น สีเทา สีดำ สีเขียวแก่ เป็นต้น จะสังเกตได้ว่าสีเหลืองและสีม่วงอยู่ทั้งวรรณะร้อนและวรรณะเย็น ถ้าอยู่ในกลุ่มสีวรรณะร้อนก็ให้ความรู้สึกร้อนและถ้าอยู่ในกลุ่มสีวรรณะเย็นก็ให้ความรู้สึกเย็นไปด้วย สีเหลืองและสีม่วง จึงเป็นสีที่ได้ทั้ง 2 วรรณะ

ภาพที่ 9 วรรณะสีเย็น (Cool Tone)

(ที่มา : <https://pubhtml5.com/qasj/wjvn/11>. สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

1.5.1.3.3 หลักการใช้สีแบบวรรณะมี 2 แบบ ดังนี้ คือ

1. การใช้สีวรรณะเดียว คือ การเลือกใช้สีวรรณะใดวรรณะหนึ่งเท่านั้น ผลงานที่ออกมาก็จะดูเป็นผลงานที่มีสีสัมพันธ์กันกลมกลืนกันเป็นหน่วยเดียวกัน แต่แต่ละวรรณะก็จะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน เช่น ใช้สีวรรณะร้อนจะให้ความรู้สึกตื่นเต้น ร้อนแรง เร้าใจ ใช้สีวรรณะเย็นจะให้ความรู้สึกสงบ นุ่มนวล สบาย

2. การใช้สีวรรณะเดียวแต่มีการนำอิทธิพลวรรณะมาช่วยด้วย เพื่อเป็นการเน้นจุดเด่นสร้างความสนใจ และไม่ให้อารมณ์ไปทางใดทางหนึ่งจนเกินไป เช่น ร้อนหรือเย็นจนเกินไป เป็นต้น แต่การใช้สีในกรณีนี้ก็มีข้อแนะนำ คือ ใช้สีต่างวรรณะมาช่วย วรรณะมาช่วยด้วย ในอัตราส่วน 90 : 10 ใช้สีต่างวรรณะมาช่วยด้วย ในอัตราส่วน 80 : 20 น ใช้สีต่างวรรณะมาช่วยด้วย ในอัตราส่วน 70 : 30

1.5.1.4 การใช้สีส่วนรวม (Tonality)

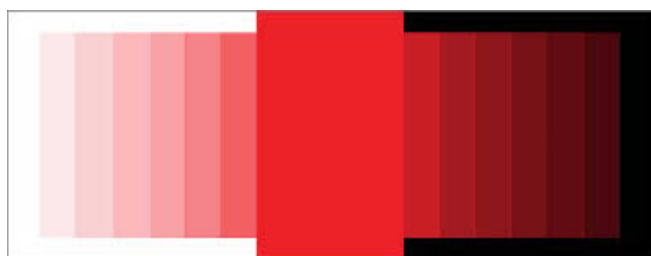
การใช้สีส่วนรวม คือ การทำให้เป็นสีโดยภาพรวมหรือเป็นโครงสร้างส่วนใหญ่ที่ปกคลุมหรือครอบงำสีอื่นอยู่ ถึงแม้ในรายละเอียดส่วนอื่นอาจมีสีอื่น ๆ ปะปนอยู่ก็ตาม แต่ก็ไม่ทำให้สภาพสีโดยรวมขัดแย้งกันเกินไป การใช้สีโดยรวมช่วยให้ภาพมีความกลมกลืนและมีเอกภาพ

1.5.1.5 การใช้สีแบบค่าของสี (Value of Color)

ค่าของสี หมายถึง ลักษณะความเข้มหรือความอ่อน-แก่ ของสีที่ใกล้เคียงกัน การใช้สีแบบค่าของสีนี้ คือ การใช้สีแท้ (Hue) ผสมกับสีกลาง คือ สีดำ สีขาว สีเทา ทำให้ค่าของสี (Value) นั้นอ่อน หรือเข้มขึ้น การใช้สีแบบค่าของสีนี้มี 2 แนวทาง คือ

1.5.1.5.1 การใช้สีในค่าน้ำหนักของสีเดียว (Values of Single Color) คือ สีแท้สีใดสีหนึ่งผสมด้วย สีขาวหรือสีดำ ให้น้ำหนักของสีนั้นแตกต่างใกล้เคียงกัน ซึ่งสามารถกระจายค่าของสีออกเป็นระยะได้หลายระยะตามต้องการ

1.5.1.5.2 การใช้สีในค่าน้ำหนักของสีหลายสี (Values of Different Colors) คือ การใช้สี ซึ่งมีค่าน้ำหนักอ่อน - แก่ ในแนวทางที่ 1 มาใช้ร่วมกัน จำนวนหลายสีแต่ชุดสีที่นำมาใช้ร่วมกันนี้ มักจะเป็นสีที่อยู่ใกล้เคียงกันในวงจรัสสี หรือมีวรรณะของสี (Hue) ที่คล้ายกัน ซึ่งจะทำให้ผลงานนั้นมีความประสานกลมกลืนกันเป็นอย่างดี

ภาพที่ 10 ค่าของสีแดงที่ถูกผสมโดย สีแดง และสีดำ

(ที่มา : <https://pubhtml5.com/qasj/wjvn/11>. สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

1.5.1.6 ระยะเวลาของสี (Perspective of Colour)

หมายถึง การใช้สีซึ่งมีผลต่อความรู้สึกเรื่องระยะใกล้ไกลของภาพ โดยการนำสีแท้มาผสมให้สีหม่นลงโดยการทำให้เป็นสีกลาง เช่น การผสมสีตรงกันข้าม หรือสีกลาง เพื่อบ่งบอกระยะ ซึ่งโดยทั่วไปแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะใกล้ (Foreground) ระยะกลาง (Middleground) และระยะไกล (Background) โดยมีหลักการให้สี คือ สีระยะใกล้สามารถใช้สีสดหรือเข้มกว่าระยะที่ไกลออกไป สีที่อยู่ไกลออกไปมากเท่าใดค่าน้ำหนักสีก็จะอ่อนและจะดูเป็นสีกลางมากยิ่งขึ้น การให้สีระยะใกล้จะสดเด่นชัดกว่าสีใน ระยะไกลที่เริ่มจาง หม่น และมีน้ำ หนักอ่อนลง

1.5.1.7 จุดเด่นจากสี (Dominance)

หมายถึง การใช้สีที่ทำให้ส่วนสำคัญมีความเด่นชัดสะดุดตาเป็นแห่งแรก หรือ เป็นจุดที่ดึงดูดความสนใจจากผู้ดูมากที่สุด ในผลงานนั้น การทำให้เกิดจุดเด่น จะขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้สี โดยอาจเลือกใช้สีที่ส่งเสริมให้เกิดพลังสีเด่น ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนพื้นและส่วนเด่นหรือจุดสนใจ ซึ่งมีหลายเทคนิควิธี เช่น การใช้สีตัดกัน หรือคู่ตรงข้ามกัน เช่น พื้นสีน้ำเงิน จุดเด่นสีเหลือง การให้จุดเด่นเป็นสีแท้ ส่วนพื้นเป็นสีที่ถูกลด น้ำหนักลงโดยการทำให้สีหม่น สีนวล สีคล้ำ หรืออาจใช้สีดำเพื่อขับให้สีแท้ยิ่งเด่นชัดขึ้น

1.5.2 การใช้สีแบบแตกต่างกัน

สีแบบแตกต่างกัน ที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ สีแบบแตกต่างกันชนิดตัดกันอย่างแท้จริง และสีแบบแตกต่างกัน ชนิดตัดกันอย่างธรรมดา

1.5.2.1 การใช้สีแบบแตกต่างกันชนิดตัดกันอย่างแท้จริง (True Contrast)

สีตัดกันอย่างแท้จริง (True Contrast) หมายถึงสี 2 สีที่มีความ ขัดแย้งซึ่งกันและกัน รุนแรง บาดตา ถ้าดูจาก วงสีธรรมชาติจะเป็นสีที่อยู่ในตำแหน่งตรงกันข้ามกัน และมีค่าที่ตัดกันอย่างรุนแรง สีเหล่านี้ประกอบด้วย

สีเหลือง	ตัดกับ	สีม่วง
สีส้มเหลือง	ตัดกับ	สีม่วงน้ำเงิน
สีส้ม	ตัดกับ	สีน้ำเงิน
สีส้มแดง	ตัดกับ	สีเขียวน้ำเงิน
สีแดง	ตัดกับ	สีเขียว
สีม่วงแดง	ตัดกับ	สีเขียวเหลือง

สีตัดกันนี้ อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า สีคู่ (Complementary Color) ทั้งนี้เพราะนอกจาก จะมีทิศทางที่เป็นสีคู่ตรงกันข้ามกัน ในวงสีแล้ว ยังมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน เช่น ในเงาของสีแต่ละสีจะมีเงาของ สีคู่เจือปนอยู่ ทำให้ยึดถือเป็นทฤษฎีว่า หากต้องการทำให้สีใด ๆ หม่นลง หรือเหมือนกับอยู่ในเงามีแล้ว ให้ใช้สีคู่ตรงกัน ข้ามนี้มาผสม จะทำให้ผลที่ได้เป็นธรรมชาติที่ถูกต้องแท้จริง การใช้สีวิธีนี้ ทำให้งานออกแบบนั้น มีความโดดเด่น สดุดตา น่าสนใจ แต่ควรมีแนวทางการใช้ที่ถูกต้องเพราะสีคู่เหล่านี้มีค่าของสีที่ตัดกันอย่างรุนแรง

แนวทางการใช้สีตัดกันอย่างแท้จริงให้มีประสิทธิภาพ โดยลดความรุนแรง ความขัดแย้งของคู่สี ให้น้อยลง เพื่อให้การใช้สีคู่ตัดกันดูสบายตาขึ้นและมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี มีแนวทางดังต่อไปนี้

1. เมื่อต้องการใช้สีคู่ตัดกัน โดยไม่ผสมสีอื่นใดให้ใช้ในอัตราส่วนแตกต่างกัน

เช่น 90 : 10, 80 : 20, 70 : 30 เป็นต้น

2. ใช้สีหนักหรือสีเข้มตัดเส้นในวัตถุที่มีสีสดใส

3. ลดความสดใสของสีใดสีหนึ่งลง โดยใช้สีคู่ตรงกันข้าม

4. ลดความสดใสของสีคู่ทั้ง 2 สี ลงโดยใช้สีคู่ตรงกันข้าม

1.5.2.2 หลักการใช้สีตรงข้าม

สีตรงข้ามจะทำให้ความรู้สึกที่ตัดกันรุนแรง สร้างความเด่น และเร้าใจได้มากแต่หากใช้ไม่ถูกต้องหลัก หรือไม่เหมาะสม หรือใช้จำนวนสีมากเกินไปก็จะทำให้ความรู้สึกพร่ามัวลายตาขัดแย้ง ควรใช้สีตรงข้าม ในอัตราส่วน 80% ต่อ 20% หรือหากมีพื้นที่เท่ากันที่จำเป็นต้องใช้ควรนำสีขาว หรือสีดำเข้ามาเสริม เพื่อตัดเส้นให้แยกออกจากกันหรืออีกวิธีหนึ่งคือการลดความสดใสของสีตรงข้ามให้หม่นลงไป

1.5.2.3 การใช้สีตรงข้ามในการออกแบบ

ในงานออกแบบ หรือการจัดภาพหากเรารู้จักใช้สีให้มีสภาพโดยรวมเป็นวรรณะร้อน หรือวรรณะเย็น เราจะสามารถควบคุม และสร้างสรรค์ภาพให้เกิดความประสานกลมกลืนงดงามได้ง่ายขึ้น เพราะสีมีอิทธิพลต่อ มวล ปริมาตร และช่องว่าง สีมีคุณสมบัติที่ทำให้เกิดความกลมกลืนหรือขัดแย้งได้ สีสามารถขบขันให้เกิด จุดเด่น และการรวมกันให้เกิดเป็นหน่วยเดียวกันได้ เราในฐานะผู้ใช้สีต้องนำหลักการต่าง ๆ ของสีไป ประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายในงานของเรา เพราะสีมีผลต่อการออกแบบ คือ

1.5.2.3.1 สร้างความรู้สึก สีให้ความรู้สึกต่อผู้พบเห็นแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และภูมิหลังของแต่ละคน สีบางสีสามารถรักษาบำบัดโรคจิตบางชนิดได้

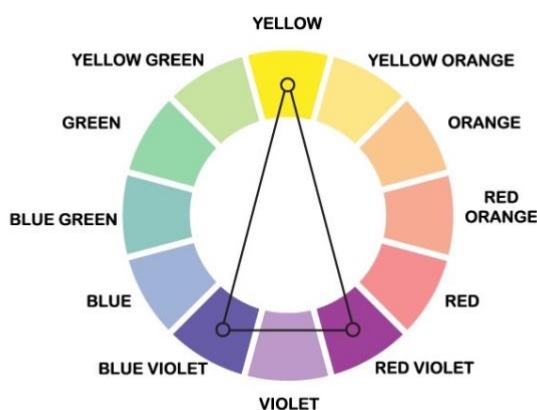
1.5.2.3.2 สร้างความน่าสนใจ สีมีอิทธิพลต่องานศิลปะการออกแบบ จะช่วยสร้างความประทับใจ และความน่าสนใจเป็นอันดับแรกที่พบเห็น

1.5.2.3.3 สีบอกสัญลักษณ์ของวัตถุ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์หรือภูมิหลัง

1.5.2.3.4 สีช่วยให้เกิดการรับรู้ และจดจำ งานศิลปะการออกแบบต้องการให้ผู้พบเห็นเกิดการจดจำ ในรูปแบบ และผลงานหรือเกิดความประทับใจการใช้สีจะต้องสะดุดตา และมีเอกภาพ

1.5.2.4 การใช้สีแบบแตกต่างกันชนิดสีตรงกันข้ามเยื้อง (Split Complementary Colors)

สีตรงกันข้ามเยื้อง (Split Complementary Colors) หมายถึงสี คู่ตรงกันข้าม ที่อยู่เยื้องมาทางซ้าย และทางขวาของสีคู่ปฏิปักษ์ เช่น สีคู่ตรงกันข้ามเยื้องของ สีเหลือง คือ สีม่วงแดง และม่วงน้ำเงิน สีคู่ตรงกัน

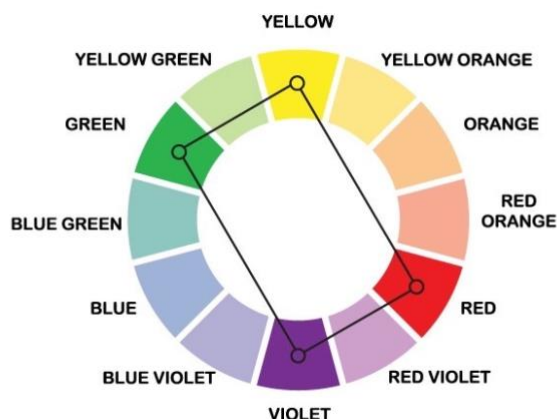
ข้ามเยื้องของ สีม่วง คือ สีส้มเหลือง และเขียวเหลือง

ภาพที่ 11 ชนิดสีตรงกันข้ามเยื้อง

(ที่มา : <https://pubhtml5.com/qasj/wjvn/11>. สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

ผลที่ได้ ของวิธีการใช้วิธีนี้ก็คือ ลดความรุนแรง และความตัดกันของค่าสีคู่ตรงกันข้ามโดยตรงและได้ ความหลากหลายของสีมากขึ้น เมื่อเทียบกับการใช้สีคู่ที่มีเพียง 2 สี ทำให้งานออกแบบนั้นมีความน่าสนใจขึ้น แต่การใช้สีคู่ตรงกันข้ามเรื่องนี้ให้มีประสิทธิภาพนั้นก็พึงระมัดระวังเช่นเดียวกัน เพราะสีเหล่านี้ยังมีค่าความตัดกันสูงอยู่ แนวทางในการใช้ให้นำแนวทางของการใช้สีตัดกันอย่างแท้จริงในหัวข้อก่อนนี้มาใช้ได้เลย

นอกจากนี้หากต้องการความหลากหลายของสีมากขึ้น ก็มีวิธีการใช้สีที่คล้ายเคียงกับการใช้สี วิธีนี้ก็คือ การใช้สีตรงกันข้าม 2 คู่ (Double Complementary Colors) การใช้สีวิธีนี้นี้ดัดแปลงมาจากการใช้สีคู่ตรงกันข้าม (Complementary Colors) คือ แทนที่จะใช้สีตรงกันข้ามเพียงคู่เดียว ก็ใช้ 2 คู่ จำนวน 4 สี เช่น คู่ของสีเหลืองและสีม่วง คู่ของสีเขียวและสีแดง

ภาพที่ 12 การใช้สีคู่ตรงข้าม

(ที่มา : <https://pubhtml5.com/qasj/wjvn/11>. สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

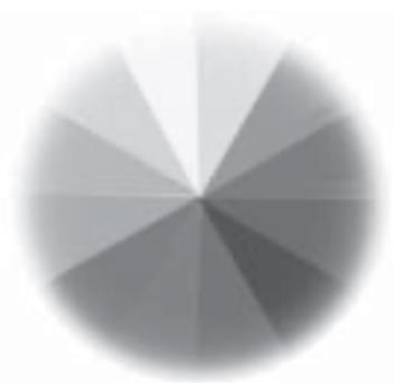
ข้อดีของการใช้วิธีนี้ก็คือได้สีเพิ่มขึ้น ทำให้มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น แต่สีที่หลากหลายที่เพิ่มขึ้นนี้ หากไม่ระมัดระวังให้ดีแล้ว อาจจะทำให้เอกภาพในงานออกแบบนั้น เสียไปได้เช่นกันวิธีการใช้ก็เช่นเดียวกับวิธีการใช้สีคู่ตรงข้าม (Complementary Colors)

1.5.2.5 การใช้สีแบบแตกต่างกันชนิดสีตัดกันโดยน้ำหนัก (Value Contrast)

สีตัดกันโดยน้ำหนัก (Value Contrast) ได้แก่สีที่มีความแตกต่างกันในเรื่องความเข้มหรือค่าน้ำหนัก (Value) ของแต่ละสี ซึ่งไม่ใช่สีคู่ตรงข้าม (Complementary Colors) กันในวงสี ความเข้มหรือตัดก็คือน้ำหนักนี้ จะมีติดตัวเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละสี ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนหากปรับค่าสีเหล่านั้นมาเป็นค่าน้ำหนัก ขาว ดำ

ภาพที่ 13

ภาพที่ 14

ภาพที่ 13-14 เปรียบเทียบค่าของสีในวงล้อสี เมื่อปรับมาเป็นขาวดำ

(ที่มา : <https://www.thailibrary.in.th/2014/11/07/color-wheel-adobe-cc/1>.

สืบค้นวันที่ 14 สิงหาคม 2565)

แนวทางการใช้สีตัดกันโดยน้ำหนัก (Value Contrast) อาจใช้แนวทางเดียวกับการใช้สีตัดกันอย่างแท้จริง (True Contrast) หรือใช้แนวทางอื่น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้เพราะค่าของสีตัดกัน โดยน้ำหนักนี้ ๆ ไม่รุนแรงและแตกต่างกันมากนัก

1.5.2.6 การใช้สีแบบแตกต่างกันชนิดไตรสัมพันธ์ (Triadic Color)

การใช้สีไตรสัมพันธ์ (Triadic Color) คือ การใช้สีสามสีที่มีระยะห่างจากตัวมันเองเท่า ๆ กันในวงจรสี เปรียบเหมือนมีรูปสามเหลี่ยม ด้านเท่าวางอยู่บนวงสี และตรงมุม 3 มุมนั้นก็จะเป็นสี 3 สี ที่เข้าชุดกัน เป็น 3 สี สี่ไตรสัมพันธ์ เป็นสีที่มีค่าของสีที่ตัดกัน แต่ตัดกันโดยน้ำหนักไม่ใช่ตัดกัน โดยแท้จริง (True Contrast) หรือเป็นสีคู่ (Complementary Colors) และสีไตรสัมพันธ์นี้ จะเป็นสีที่อยู่ในวรรณะใดวรรณะหนึ่ง (Warm Tone or Cool Tone) อยู่สองสีและอีกวรรณะหนึ่ง 1 สี

ประสิทธิภาพของการใช้สีไตรสัมพันธ์นี้ ทำให้ค่าน้ำหนัก และความจัดของ สีในงานออกแบบทางศิลปะ นั้นมีความแตกต่างกัน แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีชีวิตชีวาและมีความสัมพันธ์กันสร้างความเด่น และสะดุดตามาก

1.5.2.7 การใช้สีแบบแตกต่างกันชนิดจตุสัมพันธ์ (Quadratic Color)

การใช้สีจตุสัมพันธ์ (Quadratic Color) คล้ายกับการใช้สีไตรสัมพันธ์ (Triadic Color) แต่แตกต่างกันตรงที่ เป็นการใช้สี 4 สี คือเพิ่มเข้ามาอีก 1 สี และสีเหล่านี้ ก็มีระยะห่างจากตัวมันเอง เท่า ๆ กันในวงจรสี เปรียบเหมือน มีรูปสี่เหลี่ยมด้านเท่าวางอยู่บนวงสี และตรงมุม 4 มุมนั้น ก็จะเป็นสี 4 สี ที่เข้าชุดกัน สีจตุสัมพันธ์เป็นสีที่มีค่าของสีที่ตัดกัน โดยน้ำหนักไม่ใช่ตัดกัน โดยแท้จริง (True Contrast) หรือเป็นสีคู่

(Complementary Colors) แต่น้ำหนักที่ตัดกันนั้น น้อยกว่า สีตรงข้าม และสีชุดคู่สีตรงข้ามนี้ จะเป็นสีที่อยู่ในวรรณะใดวรรณะหนึ่ง (Warm Tone or Cool Tone) อยู่ 2 สีและอีกวรรณะหนึ่ง 2 สี

ประสิทธิภาพของการใช้สีตรงข้ามนี้ นอกจากค่าน้ำหนักและความจัดของสีไม่รุนแรงมากนักแล้ว ยังมีความหลากหลายของสีมากขึ้นซึ่งการนำไปใช้ต้องพิจารณาร่วมกับความเหมาะสมของแต่ละชิ้นงานและแต่ละจุดประสงค์ด้วย

1.5.2.8 การใช้สีแบบแตกต่างกันชนิดสีปรากฏเด่นชัด (Intensity)

สีปรากฏเด่นชัด (Intensity) หมายถึง สีที่ดูแล้วสะดุดตาโดยมีสีอื่นเป็นองค์ประกอบ เพื่อเสริมให้เกิดความเด่นชัดสุดตตามากขึ้นกว่าค่าน้ำหนักเดิม

1.5.2.9 การใช้สีแบบแตกต่างกันชนิดกลับค่าของสี (Discord)

การใช้สีโดยการกลับค่าของสี คือ การใช้สีที่มีน้ำหนักอ่อนรวมกับสีที่มีน้ำหนักแก่ แต่กลับน้ำหนักของสีแก่นั้นให้อ่อนลงกว่าสีที่มีน้ำหนักอ่อนและใช้ในปริมาณที่น้อยกว่า

1.6 จิตวิทยาของสี

นอกจากนี้สีแต่ละสียังมีคุณสมบัติด้านจิตวิทยาในส่วนที่สัมพันธ์กับมนุษย์ เนื่องจากแต่ละสีนั้นจะปรากฏอิทธิพลทางความรู้สึกและมีผลกับอารมณ์ของมนุษย์ที่พบเห็นสีนั้นแตกต่างกันออกไปตาม ประสบการณ์ การรับรู้ส่วนบุคคล ซึ่งคุณสมบัติพิเศษของสีนี้เป็นเครื่องมือที่นักออกแบบ มักจะนำมาใช้ในการออกแบบผลงานด้านต่างๆอยู่เสมอ

วีรณ ตั้งเจริญ (2540). กล่าวคือ คุณลักษณะพิเศษของสีที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกและสัมพันธ์กับทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการมองเห็นของมนุษย์ไว่ว่านักจิตวิทยารู้ดีว่าสีต่างๆแต่ละสีมีพลังการปลุกเร้า การตอบสนองของอารมณ์ (Emotional responses) นอกจากคุณภาพด้านอื่นๆแล้ว สียังมีอุณหภูมิเชิงจิตวิทยา (Psychological temperature) อยู่ในตัวของมัน เช่น สีแดง สีส้ม สีเหลือง ให้ความรู้สึกอุ่นและสัมพันธ์กับแสงอาทิตย์หรือไฟ สีน้ำเงินหรือสีเขียว สัมพันธ์กับป่า น้ำ ท้องฟ้าและให้ความรู้สึกเย็น เป็นต้น ศิลปิน นักออกแบบและนักสร้างสรรค์ (Stylist) เรียนรู้และเข้าใจในเรื่องจิตวิทยาของสี ความสัมพันธ์ระหว่างสีกับปฏิกิริยาตอบสนองของ มนุษย์ และนำประโยชน์จากการเรียนรู้และประสบการณ์ไปสร้างสรรค์งานศิลปะหรืองานออกแบบของเขา

ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแต่งกายพบว่า สีในเครื่องแต่งกายสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน สามารถในการบอกลักษณะนิสัย และรายละเอียดทางด้านอารมณ์และความรู้สึกของผู้ สวมใส่ได้ เช่น

1.6.1 ชุดอ่าวสายสีขาว แสดงถึงความบริสุทธิ์และความไร้เดียงสา ซึ่งเป็นสีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด
ในภาษาเวียดนาม

ภาพที่ 15 ชุดอ่าวสายสีขาว

(ที่มา : <https://www.istockphoto.com/th/1>. สืบค้นวันที่ 16 สิงหาคม 2565)

1.6.2 ชุดอ่าวสายสีชมพู เป็นสีแห่งความรักและความโรแมนติก ดังนั้นเกือบทุกอย่างตั้งแต่สีชมพูจึงดู
อ่อนหวานและน่ารัก สีชมพูก็เหมือนสีของเด็กผู้หญิง คนที่ชอบสีชมพูอ่าวสายมักเป็นพวกที่ต้องการความสง่า
อ่อนโยน และเป็นที่ดึงดูดใจของใครหลาย ๆ คน

ภาพที่ 16 ชุดอ่าวสายสีชมพู

(ที่มา : <https://www.istockphoto.com/th/1>. สืบค้นวันที่ 16 สิงหาคม 2565)

1.6.3 ชุดอ่าวสายสีเหลือง ชาวตะวันตกมักคิดว่าสีเหลืองเป็นสีแห่งความท้อทราและสูงส่ง เจ้าสาวจึงมักใช้สีเหลืองในวันแต่งงาน อ่าวสายสีเหลืองไม่เพียงแต่แสดงถึงรูปลักษณ์ที่สง่างาม และเป็นชนชั้นสูงเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงความเยาว์วัยและเต็มไปด้วยชีวิตชีวา

ภาพที่ 17 ชุดอ่าวสายสีเหลือง

(ที่มา : <https://www.istockphoto.com/th/1>. สืบค้นวันที่ 16 สิงหาคม 2565)

1.6.4 ชุดอ่าวสายสีม่วง เป็นสีของอ่าวสายที่สวมใส่โดยผู้หญิงไว้ ประกอบกับหมวกกวียืนอยู่กลางเมือง อันเจียบสงบ สร้างความน่าดึงดูดใจที่แปลกประหลาด แต่ผู้หญิงไว้ได้เลือกสีเฉพาะสำหรับตัวเองสีม่วงเสน่ห์ทางอารมณ์มากกว่าการมองเห็นเพราะให้ความรู้สึกอ่อนโยน เย็นชา และความเป็นส่วนตัวเสมอ ซึ่งเป็นความรู้สึกพิเศษเฉพาะที่ผู้หญิงไว้เท่านั้น

1.6.5 ชุดอ่าวสายสีแดง เป็นสีที่เจ้าสาวหลายคนเลือกในวันแต่งงาน เพราะเป็นสีแห่งความร่ารวย สีแห่งความสุข อ่าวสายสีแดงยังนำไฮไลท์และเสน่ห์มาสู่ผู้สวมใส่ในวันสำคัญอีกด้วย

ภาพที่ 18 ชุดอ่าวสายสีม่วง

(ที่มา : <https://www.istockphoto.com/th/1>. สืบค้นวันที่ 16 สิงหาคม 2565)

ภาพที่ 19 ชุดอ่าวสายสีแดง

(ที่มา : <https://www.istockphoto.com/th/1>. สืบค้นวันที่ 16 สิงหาคม 2565)

2.แนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบเรื่องพื้นผิว

พื้นผิว (Surface) หมายถึง บริเวณพื้นผิวหน้าของสิ่งต่าง ๆ ที่เมื่อสัมผัสแล้วสามารถรับรู้ได้ว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น หยาบ ขรุขระ เรียบ ลื่น อ่อนนุ่ม เป็นต้น วัสดุที่มีการสะท้อนแสงนั้นเมื่อปรากฏในเครื่องแต่งกายแล้ว จะดูหรูหราสวยงามเป็นเพราะการสะท้อนแสง

ด้วยเหตุนี้จึงสามารถที่จะแบ่งลักษณะของพื้นผิวทั้งในลักษณะที่สะท้อนแสงและทึบแสงได้ด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. พื้นผิวด้านทึบแสง เป็นลักษณะของวัสดุที่อาจจะเป็นผ้าหรือไม้ก็ได้มีลักษณะของความหยาบเมื่อตัวละครสวมใส่เครื่องแต่งกายที่เกิดจากวัสดุหนาหรือเบาบางก็ได้ แต่มีคุณสมบัติของความทึบแสง
2. พื้นผิวมันสะท้อนแสง เป็นลักษณะของวัสดุที่สะท้อนกับแสงไฟ หรือสามารถให้กำเนิดแสงได้ด้วยตนเอง
3. พื้นผิวปักประดับ เกิดจากการนำวัสดุทั้งที่ทึบแสง เช่น ด้าย ไหม หรือวัสดุที่สะท้อนแสง เช่น เลื่อมกระจกชนิดต่าง ๆ มาปักประดับบนพื้นผิวของเครื่องแต่งกายสิ่งเหล่านี้ ช่วยทำให้เครื่องแต่งกายนั้นเกิดกระบวนการทำปฏิกิริยากับแสงที่ตกกระทบกับตัวของผู้สวมใส่

3.ความหมายของการออกแบบลวดลาย

สำหรับความหมายของการออกแบบลวดลายเป็นคำที่แยกออกมาเป็น 2 คำ คือ “การออกแบบ” กับ “ลวดลาย” จาก 2 คำนี้เมื่อเรามาแยกความหมายเป็น 2 ประเด็น ดังนี้คือ ความหมายของคำว่า “การออกแบบ” ความหมายของคำว่า “ลวดลาย”

3.1 ความหมายของคำว่า “การออกแบบ” จากคำว่า “การออกแบบ” นี้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้มากมายดังนี้

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526 : 19) กล่าวว่าไว้ว่า การออกแบบ (Design) คือ การวางแผนสร้างสรรค์รูปแบบ โดยวางแผนจัดส่วนประกอบของการออกแบบให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอยวัสดุและการผลิตของสิ่งที่ต้องการออกแบบนั้น เช่น การออกแบบเสื้อผ้า คือ การวางแผนสร้างเสื้อผ้าในรูปแบบใหม่ โดยเน้นความเหมาะสมของรูปทรง สี เส้น ฯลฯ

พินาลิน สาริยา (2549 : 4) กล่าวว่า การออกแบบ คือ การรู้จักวางแผนกำหนดขั้นตอนในการสร้างงานอย่างเหมาะสมสวยงาม เพื่อประโยชน์ใช้สอยในรูปแบบต่าง ๆ อีกนัยหนึ่ง การออกแบบ คือ การกำหนดความนึกคิด (Idea) ตามประเภทและวัตถุประสงค์ในการสร้างผลงาน โดยสอดคล้องกับคุณสมบัติของวัสดุที่นำมาใช้

มาโนช กงกะนันท์ (2538 : 27 อังในอ้อยทิพย์ พลศรี, 2545 : 1) กล่าวว่าไว้ว่า การออกแบบ คือ กระบวนการสร้างสรรค์ประเภทหนึ่งของมนุษย์ โดยมีทัศนธาตุและลักษณะของ ทัศนธาตุเป็นองค์ประกอบ

ใช้ทฤษฎีต่าง ๆ เป็นแนวทางและใช้วัสดุนานาชาติเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ โดยที่นั่นออกแบบจะต้องมีขั้นตอนในการปฏิบัติงานหลายขั้น ตลอดกระบวนการสร้างสรรค์นั้น

ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์ (2540 : 33) กล่าวว่า การออกแบบ คือ การเตรียมการ โดยการอาศัยขั้นตอนหรือแบบแผนที่บรรจุไว้เป็นเครื่องมือของโครงการที่กำหนดขึ้น ตามจุดมุ่งหมายทางการออกแบบในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

ธารทิพย์ เสรินทวัฒน์ (2550 : 44) กล่าวว่า การออกแบบ คือ การแก้ปัญหา และรู้หลักการในศิลปะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยและเกิดความงาม โดยการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาโดยไม่ลอกเลียนของเดิมหรือความคิดเดิมที่มีมาก่อน

ศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2549 : 3) กล่าวว่า การออกแบบ คือ การวาดภาพ สิ่งของที่อาจจะถูกนำไปผลิต การจัดการและการวางแผนทั่วไปการสร้างต้นแบบจากเส้น รูปร่าง หรือรูปทรง เพื่อการประดับตกแต่งบนพื้นปูพรม แจกัน และอื่น ๆ

สาคร คันรชิต (2528 : 6) กล่าวว่า การออกแบบ คือ การปรับปรุงแบบผลงานหรือสิ่ง ต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสมมีความแปลกใหม่เพิ่มขึ้น

จากความหมายของการออกแบบ จากนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ข้างต้นนั้นเราพอสรุปได้ว่า การออกแบบ หมายถึง การรู้จักแก้ปัญหาและเข้าใจในเรื่อง องค์ประกอบทางศิลปะ มาใช้ในการออกแบบ และมีการวาง แผน คิดสร้างสรรค์ประกอบการ

3.2 ความหมายของคำว่า “ลวดลาย” สำหรับความหมายของคำว่า “ลวดลาย” มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้กำหนดไว้ว่า ลวดลายเป็นคำนาม หมายถึง ลายต่าง ๆ ที่เขียนหรือแกะสลัก ฝีมือ ความสามารถที่แสดงให้ปรากฏโดยปริยายหมายความว่ามีความไม่หรือขึ้นเชิงต่าง ๆ

ดุซฎี สุนทรารชุน (2531 : 69) กล่าวว่า ลวดลายคือ ส่วนประกอบของการออกแบบ ซึ่งมีส่วนซ้ำ ๆ กันเป็นตอน ๆ ไป (Repetition) โดยมากจะมีที่มาจากรูปเรขาคณิต (Geographic Basic) เนื่องจากเป็นระบบที่จำเป็นและสะดวกดัดแปลงง่าย ทำให้การต่อลายให้มีขนาดใหญ่เป็นไปง่าย สะดวกที่จะใช้ในงานพิมพ์เมื่อโรงงานจะผลิตให้เป็นสินค้าอุตสาหกรรม

อ้อยทิพย์ พลศรี (2545 : 2) กล่าวว่า การออกแบบลวดลาย หมายถึง การ จัดระบบความคิดผ่านกระบวนการสร้างสรรค์เป็นลวดลายต่าง ๆ โดยอาศัยองค์ประกอบของการออกแบบประยุกต์ให้เข้ากับวัสดุ เทคนิควิธีการ และรูปแบบของงานที่จะออกแบบอย่างมีชั้นเชิง

พินาลิน สาริยา (2549 : 4) กล่าวว่า การออกแบบลวดลาย หมายถึง การกำหนดความนึกคิด (Idea) ด้วยจุดเส้น รูปร่าง รูปทรง และสี เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประกอบการสร้างผลงานประเภทต่าง ๆ

จากความหมายของคำว่า “การออกแบบ” และคำว่า “ลวดลาย” ข้างต้นนั้น เมื่อเรานำทั้ง 2 คำมารวมกันกลายเป็นคำว่า การออกแบบลวดลาย หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์งานลวดลายต่าง ๆ

บทที่ 3

การออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน

กมลภัทร์ รักสวน .(2543). กล่าวว่า การออกแบบเสื้อผ้าสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบันคือการออกแบบเสื้อผ้าสำหรับผู้หญิง ซึ่งใช้ความคิดสร้างสรรค์มีความงาม และประโยชน์ใช้สอยควบคู่กันไปโดยต้องคำนึงถึงรูปร่างวัย และโอกาสในการสวมใส่ นอกจากนี้จะต้องออกแบบให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการแล้วต้องรู้จักการแก้ไขข้อบกพร่องจากรูปร่างของผู้สวมใส่ได้ด้วยเช่นกัน

ความหมายของการออกแบบ

ราชบัณฑิตยสภา .(2554). ให้ความหมายว่า “การ” เป็นคำนาม คือ งานหรือสิ่งที่ทำ “ออก” คือ คำกริยา คือ ทำให้เกิดขึ้นมีขึ้น “แบบ” เป็นคำนาม คือ รูปลักษณะ เช่น แบบเสื้อ การออกแบบเครื่องแต่งกาย หมายถึง งานหรือสิ่งที่ทำให้เกิดขึ้นมีขึ้นเป็นรูปลักษณะ เช่น แบบเสื้อตัวหรือร่างกายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน โดยออกแบบให้สอดคล้องกับลักษณะรูปแบบและคุณสมบัติความต้องการของสตรีชาวเวียดนาม

ความสำคัญของการออกแบบ

ความสำคัญของการออกแบบมีความสำคัญต่อการทำงานการสร้างสรรค์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน คือ

1. มีความสำคัญต่อการเตรียมการปฏิบัติงานการออกแบบ คือ การวางแผนการทำงานที่ดี เช่น วางแผนจะทำเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน จำเป็นต้องออกแบบรูปทรงของเครื่องแต่งกาย อาจจะเป็นปกคอตันแขนหรืออื่น ๆ จะต้องออกแบบให้ถูกต้องมีสัดส่วนที่สวยงามตามเรือนร่าง
2. มีความสำคัญต่อการนำเสนอผลงานออกแบบ โดยเฉพาะเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจตรงกันอย่างชัดเจน ดังนั้นการสื่อความหมายโดยผ่านการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เป็นการสื่อความหมายที่จะนำเสนองานให้น่าสนใจมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
3. มีความสำคัญสามารถอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับงานได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น งานบางประเภท อาจมีรายละเอียดมากมาย ซับซ้อน ผลงานออกแบบจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง และผู้พบเห็นมีความเข้าใจที่ชัดเจนกันมากขึ้น ในบางโอกาสเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ผ่านการออกแบบจากแนวคิดของผู้สร้างงานอาจเป็นตัวแทนความคิดของผู้ออกแบบได้ทั้งหมด

ประโยชน์ของการออกแบบเสื้อผ้า

1. เพื่อให้เกิดความงดงามและเกิดประโยชน์ใช้สอยจากการสวมเสื้อผ้า
2. เพื่อให้เกิดความเหมาะสมตามกาลเทศะและตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้สวมใส่
3. ส่งเสริมบุคลิกและความมีรสนิยมที่ดีตลอดจนแสดงถึงผู้มีวัฒนธรรม

ปัจจัยการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี

ปกรณ วุฒิยากร .(2535). ได้กล่าวถึง ปัจจัยการออกแบบเสื้อผ้าสตรี ดังนี้

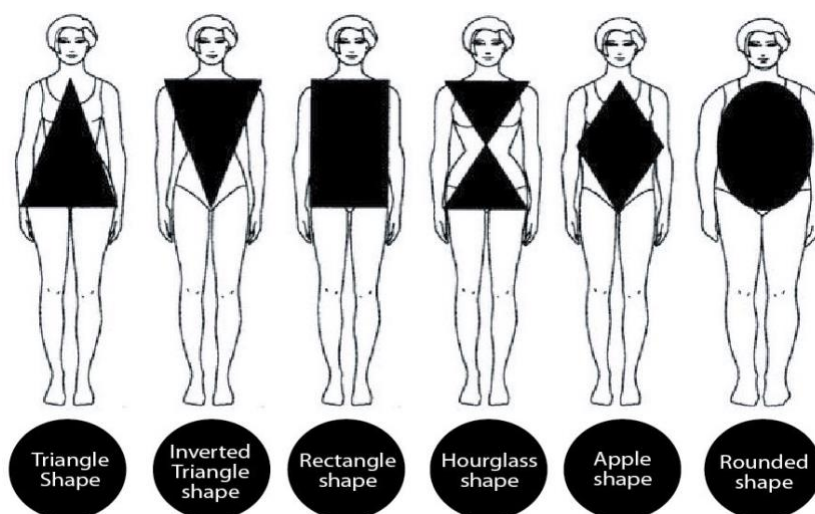
เส้นกรอบนอก เส้นภายในตัวเสื้อ รายละเอียดต่าง ๆ เช่น การตกแต่ง รอยเกล็ดเสื้อ การวางลายผ้า เป็นต้น เนื้อผ้าที่เหมาะสมกับประเภทของเสื้อผ้า หรือลักษณะของแบบเสื้อผ้าความทนทาน การดูแล รักษา ส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการตกแต่ง เช่น ปกเสื้อ กระดุม เข็มขัด เข็มกลัดสายสร้อย เครื่องประดับต่าง ๆ เป็นสิ่งเสริมสร้างให้องค์ประกอบของเสื้อผ้าสวยงามสมบูรณ์

อายุของผู้สวมใส่ โดยพิจารณาความควบคู่กับปัญหาทางด้านรูปร่าง หรือสัดส่วน และขนาดของเสื้อผ้า ประเภทของเสื้อผ้า และโอกาสในการสวมใส่สีสันทัน การเลือกหรือออกแบบสีควรจัดให้เป็น โทนกลุ่มสี ๆ เดียว สีสามารถให้ผลแตกต่างในด้านความสวยงามและการสร้างสรรค์ สีสามารถลงตา ๆ ให้อารมณ์ดูสวยขึ้นได้

หลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย

จารุพันธ์ เขาวนดี .(2560). กล่าวว่า เสื้อผ้าเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องนุ่งห่มหรือเครื่องแต่งกายเสื้อผ้ามีไว้ปกปิดร่างกายป้องกันภัยจากสิ่งแวดล้อมภายนอก และเสื้อผ้ายังช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพให้มีภาพลักษณ์ที่ดีสตรีชาวเวียดนามก็เช่นกัน

อัมรินทร์ อุโฆษกิจ .(2525). กล่าวว่า การออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องใช้ประเภทผ้าเป็นการกำหนดลักษณะของเสื้อผ้าหรือของชิ้นงานประเภทผ้าตามแนวคิดหรือจินตนาการ ซึ่งผลงานที่ปรากฏจะสวยงามที่ คุณค่านั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของการออกแบบและรู้จักนำองค์ประกอบทางศิลปะมาใช้ เพื่อให้การออกแบบที่ปรากฏออกมามีความสวยงาม เหมาะสม

ภาพที่ 20 รูปร่างแบบต่าง ๆ ของมนุษย์

(ที่มา : <http://cfa.bpi.ac.th/sub5-7-14.html2>. สืบค้น 1 มีนาคม 2566)

1. องค์ประกอบศิลปะที่นำมาใช้ในการออกแบบงานตัดเย็บ มีดังนี้

1.1 สัดส่วน คือ เป็นขนาดของรูปทรงที่กำหนดเป็นแบบ โดยในตัวแบบควรมีสัดส่วนสัมพันธ์กัน เช่น อกยาว แขน ยาว สั้น อกสั้น แขนยาว เป็นต้น โดยทั่วไปเสื้อผ้านิยมใช้สัดส่วนที่ไม่เท่ากัน ที่นิยมคือ 5 ต่อ 8 ส่วน เช่น เสื้อที่สั้นกว่ากระโปรง การระบายเพื่อตกแต่งชั้นบนสั้นกว่าชั้นล่าง เป็นต้น เพราะสวยงามกว่า 2 ส่วนเท่ากัน

1.2 รูปร่าง หมายถึง เส้นรอบที่แสดงให้เห็นในลักษณะ 2 มิติ คือ ความสูงและความกว้าง เช่น ผอม สูง เตี้ย อ้วน สูงใหญ่ สั้นทัด เป็นต้น

1.3 รูปทรง รูปทรงของเสื้อผ้า ที่มองเห็นจากภายนอก เช่น ความยาวกระโปรง ความคับหลวมของเสื้อผ้า ส่วนคอของเอว เป็นต้น

1.4 จังหวะ เป็นลีลาการจัดวางบนตัวเสื้อ เพื่อให้เกิดความเคลื่อนไหวหรือเกิดความรู้สึกต่าง ๆ เช่น อ่อนหวานหยาดกระด้าง จัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1.4.1 จังหวะคงที่ ได้แก่ การจัดรูปแบบช่องว่างในแต่ละจุดเท่ากัน เช่น ความห่างของกระดุม ความห่างของจีบกระโปรง เป็นต้น

1.4.2 จังหวะต่อเนื่อง คือ การจัดรูปแบบช่องว่างในแต่ละจุดไม่เท่ากัน เช่น กระโปรง หลาย ๆ ชั้น ความห่างของเสื้อคอถ่วง

1.4.3 จังหวะผสม คือ การจัดวางที่มีช่องว่างผสมผสานระหว่างแบบจังหวะคงที่ และแบบจังหวะต่อเนื่อง

1.5 ความสมดุล เป็นน้ำหนักเท่ากันหรือไม่เท่ากันของเสื้อผ้าที่วัดด้วยสายตา

1.6 ช่องว่าง ในการออกแบบนั้นช่องว่างเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าในการตกแต่งมากจะทำให้ คุณค่าของงานออกแบบลดลง ดังนั้นการตกแต่งในงานผ้า ควรเว้นช่องว่างของเสื้อผ้า เพื่อให้เกิดความสวยงาม และน่าสนใจ

1.7 ความกลมกลืน เป็นการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของเสื้อผ้าให้เกิดความสวยงาม เช่น ความกลมกลืนด้วยสี ความกลมกลืนด้วยเส้น ความกลมกลืนด้วยผิวสัมผัส

1.8 การเน้น เป็นการเน้นจุดใดจุดหนึ่งที่ช่วยดึงดูดสายตาให้เป็นจุดสนใจ เช่น เน้นด้วยสีสดใส เน้นโดยใช้เส้นในแบบเสื้อผ้า เน้นโดยใช้เครื่องประดับ เป็นต้น

1.9 การตัดกัน เป็นลักษณะในแบบเสื้อผ้าที่ตรงข้ามกัน ซึ่งการตัดกันนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ เช่น ตัดกันด้วยเส้น ตัดกันด้วยสี ตัดกันด้วยรูปร่าง ตัดกันด้วยทิศทาง เป็นต้น

2. การออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

ในการออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย เพื่อให้เกิดความสวยงามเหมาะสม และคุ้มค่า สามารถนำไปใช้ได้ในระยะยาว ผู้ออกแบบควรคำนึงถึงความสวยงามและความเหมาะสม เสื้อผ้าบางแบบอยู่ในสมัยนิยม แต่ไม่เหมาะกับบุคลิกของผู้สวมใส่บางคน ทั้งนี้ นักออกแบบเสื้อผ้าจึงควรมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อนำหลักการไปใช้ในการออกแบบให้เหมาะสม ช่วยอำพรางส่วนที่บกพร่อง และช่วยเสริมจุดเด่นให้มีบุคลิกลักษณะที่ดียิ่งขึ้น สำหรับสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบเสื้อผ้า มีดังนี้

2.1 วัยและเพศ ในการออกแบบเสื้อผ้าควรคำนึงถึงวัย และเพศ โดยทั่วไปผู้ที่อยู่ในวัยต่างกันจะสวมเสื้อผ้าต่างกัน เช่น วัยเด็กจะสวมเสื้อผ้าต่างกับวัยผู้ใหญ่ โดยที่เสื้อผ้าของวัยเด็กจะ เน้นความสะดวกสบายในการทำกิจกรรม โดยเสื้อผ้าจะไม่ขัดต่อการพัฒนาการของเด็ก จะต้องมีความปลอดภัยต่อการสวมใส่ไม่คับและหลวมเกินไป เป็นต้น นอกจากนี้โดยทั่วไปแล้ว ผู้หญิงและผู้ชายจะสวมเสื้อผ้าในลักษณะที่แตกต่างกัน

2.2 บุคลิกภาพ ของแต่ละคนล้วนแตกต่างกัน เสื้อผ้าจัดเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ ผู้ออกแบบเพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ ดังนี้

เรียบร้อยสุขภาพ ถ้าเป็นผู้หญิง ควรเลือกผ้าลักษณะ จีบ รูด ติดโบว์ สีส่อน ลวดลายควร เป็นลายเล็ก ๆ บุคลิกภาพกระฉับกระเฉง แข็งแรงแบบนักกีฬา ควรออกแบบให้เป็นแบบเรียบ ผ้าพื้น หรือผ้าลายควร สีเข้ม เช่น สีน้ำเงิน สีเทา ควรออกแบบเป็นเสื้อมีปก เช่น ปกเชิ้ต ปกโบลี เป็นต้น บุคลิกภาพสุขุม ขรึมแบบผู้ใหญ่ ควรออกแบบเสื้อผ้าที่เน้นความสง่างาม เช่น การตีเกล็ด การปัก เป็นต้น สวมการต่ออ้วย การระบาย ชายเสื้อ และชายกระโปรงไม่เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะ บุคลิกภาพเก๋ เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองมาก ควรออกแบบเสื้อผ้าในลักษณะสะดุดตาไม่ซ้ำแบบ กับผู้อื่น สีสดใสและฉูดฉาด บุคลิกภาพอ่อนไหว ปราดเปรี้ยว ควรออกแบบเสื้อในลักษณะ ทะมัดทะแมง แบบเรียบ ควรเลือกใช้ผ้าสีเข้ม

2.3 รูปร่าง ในการออกแบบเสื้อผ้า และเครื่องแต่งกายควรคำนึงถึงว่ารูปร่างเสื้อผ้าแบบเดียวกันจะไม่เหมาะสมกับทุกคน และการออกแบบที่ดี ควรอำพรางส่วนที่บกพร่องและช่วยเสริม จุดเด่นของผู้สวมใส่ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.3.1 รูปร่างผอมสูง ควรออกแบบโดยใช้เส้นตามขวาง มีการตกแต่ง ที่คอปกควรมี ระบายลายผ้าตามขวางเพื่อลดความสูง ตกแต่งบริเวณเอวสะโพก กระโปรงจีบรูด เป็นต้น และควร หลีกเลี่ยงเส้นตามยาวหรือเส้นแนวตั้ง เสื้อคอแหลม ไม่มีปก แขนสั้น ตัวยาว มีเส้นตกแต่งเสื้อ และ กระโปรงเป็นแนวยาวคอด ควร หลีกเลี่ยงการออกแบบเสื้อตามขวาง เสื้อที่ปกใหญ่ เสื้อปกติดคอ เสื้อ แขนพอง เสื้อสีสด ดอกใหญ่

2.3.2 คนอกใหญ่ ควรออกแบบโดยใช้เส้นตั้งฉาก เสื้อคอแหลม เสื้อเอวต่ำบริเวณ สะโพก กระโปรง ปลายบาน หรือกระโปรงตกแต่งได้สัดส่วนกับหน้าอก ควรหลีกเลี่ยงเส้นขวาง บริเวณอก เสื้อคอเหลี่ยมเล็ก เสื้อรัดรูป เสื้อจีบรูดตั้งแต่บริเวณช่วงไหล่ถึงเอว

2.3.4 คนสะโพกใหญ่ ใช้เส้นตกแต่งบริเวณอื่นที่ไม่ใช่สะโพก กระโปรงปลายบาน ควรหลีกเลี่ยงเส้น ขวางในแนวกระโปรง หลีกเลี่ยงการตกแต่งบริเวณสะโพกชุดเข้ารูป กระโปรง ปลายสอบ

2.4 โอกาสที่ใช้ในการออกแบบควรให้มีความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย การออกแบบเสื้อผ้า เป็นการออกแบบที่ต้องคำนึงถึงการนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่าง เพราะในแต่ละสภาพของสังคมนั้นย่อมไม่เหมือนกัน ความจำเป็นที่ต้องสวมเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับสถานภาพและบทบาทของแต่ละคนแตกต่างกัน พฤติกรรมการแต่งกายในยุคปัจจุบัน แต่งให้ถูกต้องตามกาลเทศะและโอกาสให้เหมาะสม เป็นการสร้างเสริม บุคลิกภาพและความมั่นใจแก่ผู้สวมใส่ แสดงถึงความมีรสนิยมที่ดีในการแต่งกาย และเป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมที่ดีอีกด้วย

ขั้นตอนการออกแบบ

ขั้นตอนการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบันมีเพียง 5 ขั้นตอน

1. วัดขนาดร่างกายของผู้สวมใส่ การออกแบบเย็บชุดอ่าวสายสิ่งแรกที่ต้องทำ คือ การวัดขนาดร่างกายของผู้สวมใส่ ความยาวของชุดยาวจะเป็นการออกแบบที่ช่วยขบเน้นส่วนเว้าส่วนโค้งอันแยบยลบนเรือนร่าง ขบเน้นความงามสง่าและสูงส่งที่โดดเด่นไม่น้อยหน้าใคร เมื่อทำการวัดขนาดร่างกายเพื่อเย็บชุดอ่าวสาย นักออกแบบต้องใส่ใจกับข้อมูลบางอย่างเช่น ความยาวเสื้อ วัดจากเอวถึงข้อเท้า ความยาวของชุดอ่าวสายสามารถเปลี่ยนแปลงและแก้ไขได้อย่างสมบูรณ์เพื่อให้เหมาะกับสรีระและความชอบของผู้สวมใส่

2. การออกแบบและสเก็ทซ์ภาพ มีความสำคัญเป็นลำดับแรกของการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย หากเราจะทำชุดระบายน้ำขึ้นมาชุดใดชุดหนึ่ง ซึ่งเราอาจจะไปพบเจอกับสถานการณ์ใดที่เป็นประสบการณ์ดี ๆ เช่น ไปพบเห็นภาพลวดลายธรรมชาติ หรือจากสื่อต่าง ๆ แล้วมาจินตนาการบวก กับความคิดสร้างสรรค์ที่มี จากนั้นมานั่งวาดแบบตามความต้องการ ว่าองค์ประกอบที่สำคัญของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่จะปรากฏใน ชุดอ้าวสายชุดนี้ต้องการให้ออกมาในรูปแบบอย่างไร อาจจะต้องมีการวาดภาพคร่าว ๆ หยาบ ๆ ลงบน แผ่นกระดาษก่อนซึ่งในขั้นตอนนี้ เรียกว่า การออกแบบและสเก็ทซ์ภาพนั่นเอง

3. การทำแพทเทิร์น เป็นการแกะรูปแบบจากภาพสเก็ทซ์ที่ร่างไว้ในกระดาษให้ออกมาจาก ประสบการณ์ของนักออกแบบนั้น พบว่าหากเราจะสร้างแพทเทิร์นเครื่องแต่งกายชุดอ้าวสาย สามารถสร้าง แพทเทิร์นได้อย่างถูกต้องใช้งานได้จริง วิธีการง่าย ๆ คือ วาดแบบที่ต้องการลงใน แผ่นกระดาษแล้วนำมาวัด กับขนาดของหุ่น หรือโดยการนำเอาอุปกรณ์การแต่งกายที่เราเห็นว่า สามารถใส่ได้ถูกต้องสวยงามมาก็อบปี แบบวาดลายเป็นแพทเทิร์นก็ได้ เพียงแต่จะต้องแกะรูป แบบอย่างประณีตถูกต้องตามขนาดและการจัดวางง่าย ต่อการสวมใส่ของสตรีชาวเวียดนาม

4. การตัดเย็บ เมื่อออกแบบและทำแพทเทิร์นเรียบร้อยแล้ว การเย็บเครื่องแต่งกายชุดอ้าวสายของสตรี ชาวเวียดนามนั้น จะต้องฟังพวาค้ายช่างตัดเสื้อผ้าให้ตัดให้ โดยช่างตัดผ้าจะตัดเย็บตามแบบที่ออกแบบไว้

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน ได้มีการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน
2. วิเคราะห์ตัวอย่างการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

1. วิเคราะห์การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน

1.1 ด้านสี มีการใช้สีตามแนวคิดทฤษฎีสี คือ ดุลยภาพของน้ำหนักรูปร่างใช้สี อ่อน- แก่ และน้ำหนักที่ตัดกันของพื้นหลัง ดุลยภาพของจุดสนใจใช้สีร้อนมากกว่าสีเย็น เพื่อเกิดความแตกต่างของค่าน้ำหนักสี นิยมใช้มากกว่า 2 สีขึ้นไป เพราะว่าบางทีอาจมีสิ่งถึงหกสีในหนึ่งผืนทางด้าน การเลือกใช้นั้นจึงไม่มีข้อบังคับหรือ โทสนีที่ใช้ตายตัว

1.2 ด้านพื้นผิว ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นผิวเรียบ ขรุขระ และมันวาว

1.3 ด้านลวดลาย นิยมลวดลายผสมผสานของธรรมชาติ เช่น ลายดอกไม้ และประดับด้วยลูกปัดคริสตัลที่มีสีสันมากมาย มีความแวววาวสะท้อนแสงในตัวเองของมันเอง มีการใช้เส้นพุ่งพิเศษเป็นดินทอง เพื่อให้เกิดลวดลายตามแนวที่ต้องการ

2.วิเคราะห์ตัวอย่างการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย

โดยนำเกณฑ์การวิเคราะห์ข้างต้นมาทำการวิเคราะห์เครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย จำนวน 5 ชุด ดังนี้

ภาพที่ 21 ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 1

(ที่มา : <https://dotrinhhoinam.vn/top-mau-ao-dai-dep-moi-nhat-d43e7938/>.

สืบค้นวันที่ 2 มีนาคม 2566)

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ตัวอย่างการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย ชุดที่ 1

เกณฑ์ในการวิเคราะห์	วิเคราะห์แนวทางการออกแบบ
สี	<ul style="list-style-type: none"> - สีที่ปรากฏเป็นการใช้สีเอกรงค์สีเดียว ที่แสดงความเด่นชัดออกมาเพียงสีเดียว - คุณภาพของน้ำหมึก มีการใช้สีอ่อน-แก่ เพื่อให้เกิดความแตกต่าง - โทนสีให้ความรู้สึกถึง ความอ่อนโยน ความอบอุ่น ความรัก สื่อถึงวัยรุ่นสตรีชาว เวียดนาม โดยสีออกมาผ่านสี
พื้นผิว	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นผิวเรียบลื่น มีความมันเงาเล็กน้อย
ลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นผ้าพื้นๆที่เรียบไม่มีลาย

ภาพที่ 22 ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 2

(ที่มา : <https://dotrinhhoinam.vn/top-mau-ao-dai-dep-moi-nhat-d43e7938/>.

สืบค้นวันที่ 2 มีนาคม 2566)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ตัวอย่างการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย ชุดที่ 2

เกณฑ์ในการวิเคราะห์	วิเคราะห์แนวทางการออกแบบ
สี	<ul style="list-style-type: none"> - สีที่ปรากฏเป็นการใช้สีแดงและดำผสมกัน ลงบนชุดอ่าวสาย - คุณภาพของน้ำหมึก มีการเติมสีดำลงบน สีแดง เพื่อให้สีแก่ขึ้น น้ำหมึกจะลดลง - โทนสีให้ความรู้สึกถึงความสมดุลระหว่าง สีกับชุด - ตามหลักทฤษฎีสี สีแดง แสดงถึง โชคกลาง ความร้อนแรง ความเป็นผู้นำ ตามทฤษฎีสี สีดำ แสดงถึง ความหนักแน่น
พื้นผิว	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นผิวปกประดับ เกิดจากการนำวัสดุสะท้อน แสงมาปกประดับบนพื้นผิวของเครื่องแต่งกาย
ลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - ลวดลายมีการปักลูกปัดคริสตัลกลมกลืนกับ ลวดลายผ้า

ภาพที่ 23 ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 3

(ที่มา : <https://dotrinhhoinam.vn/top-mau-ao-dai-dep-moi-nhat-d43e7938/>.

สืบค้นวันที่ 2 มีนาคม 2566)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ตัวอย่างการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย ชุดที่ 3

เกณฑ์ในการวิเคราะห์	วิเคราะห์แนวทางการออกแบบ
สี	<p>- สีที่ปรากฏเด่นเป็นสีเอกรงค์ คือ มีสีทองสีเดียว มีสีขาวของดอกไม้ สีเขียวของใบไม้ สีน้ำตาลของกิ่งไม้ และสีดำน้ำตาลของนกจากการปัก</p> <p>- ตามทฤษฎีสี สีทอง แสดงถึง สีทองเป็นสัญลักษณ์ของเวทมนตร์ความมั่งคั่ง ความอุดมสมบูรณ์</p>
พื้นผิว	<p>- พื้นผิวขรุขระแต่মনาวาสะท้อนแสงทำให้เปล่งประกาย เกิดจากกระบวนการของแสงหรือการเคลือบเงา</p>
ลวดลาย	<p>- ลักษณะลวดลาย มีการใช้เส้นพุ่งพิเศษเป็นดินทองเพื่อให้เกิดลวดลายตามแนวที่ต้องการ</p> <p>ลวดลายที่ปรากฏ คือ ลายธรรมชาติ คือ รูปต้นไม้ที่แผ่กิ่งก้าน ใบ ดอก และสัตว์ เช่น นกให้สอดรับกับพื้นสีของผ้า เพื่อให้เกิดความลื่นไหล และมีมิติมากยิ่งขึ้น</p>

ภาพที่ 24 ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 4

(ที่มา : <https://dotrinhhoinam.vn/top-mau-ao-dai-dep-moi-nhat-d43e7938/>.

สืบค้นวันที่ 2 มีนาคม 2566)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ตัวอย่างการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย ชุดที่ 4

เกณฑ์ในการวิเคราะห์	วิเคราะห์แนวทางการออกแบบ
สี	<p>- สีที่ปรากฏ คือ สีขาวเป็นพื้นสีของผ้าลูกไม้ เป็นการใช้สีเพียงสีเดียว</p> <p>สีส้มอ่อนของดอกไม้ลายปัก สีเขียวของใบไม้ และสีน้ำตาลของกิ่งไม้ลายปัก</p> <p>- ตามทฤษฎีสี สีขาว แสดงถึงความบริสุทธิ์ สันติภาพความเรียบง่าย</p>
พื้นผิว	<p>- พื้นผิวขรุขระ เกิดจากการพิมพ์ผ้าลูกไม้</p>
ลวดลาย	<p>- ลวดลายบนชุดเป็นการนำเส้นด้ายมาถักทอเป็นลวดลายลูกไม้ทั้งผืน และมีการปักดอกไม้เพื่อสร้างจุดเด่นของชุด</p>

ภาพที่ 25 ชุดอ่าวสาย ชุดที่ 5

(ที่มา : <https://dotrinhhoinam.vn/top-mau-ao-dai-dep-moi-nhat-d43e7938/>.

สืบค้นวันที่ 2 มีนาคม 2566)

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ตัวอย่างการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย ชุดที่ 5

เกณฑ์ในการวิเคราะห์	วิเคราะห์แนวทางการออกแบบ
สี	<p>- สีที่ปรากฏ คือ สีเขียวเป็นการใช้ค่าน้ำหนักอ่อนสุดไปจนถึงเข้มสุดในสีเดียวกัน เพื่อให้ค่าของสีช่วยทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวเกิดระยะ ใกล้-ไกล ความลึก-ตื้น</p> <p>- โทนสีให้ความรู้สึกถึง ความสุขุม ธรรมชาติ และความเงียบ</p>
พื้นผิว	<p>- พื้นผิวเรียบให้ผิวสัมผัสที่นุ่มนวลเกิดจากการพิมพ์ลวดลายของผ้าให้เป็นเนื้อเดียวกัน</p>
ลวดลาย	<p>- ลวดลายที่ปรากฏบนชุดเป็นลวดลายธรรมชาติ คือ ใบไม้ และนก มีการปักลูกปัดคริสตัสบริเวณคอเสื้อ เพื่อให้วัสดุสะท้อนกับแสงที่ตกกระทบกับตัวของผู้สวมใส่</p>

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นความสนใจไปที่การใช้สีในการออกแบบ ผู้วิจัยพบว่ามี การผสมผสานระหว่างสี เนื้อผ้าและวัสดุที่แตกต่างกัน เป็นการนำแนวคิดแบบนามธรรม มาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายด้วยเทคนิคการใช้สีมีการเว้นจังหวะการเชื่อมต่อกันของลวดลายที่แตกต่างกัน เป็นการค้นพบความเชื่อมโยงและจังหวะของสี และมีการใช้สีตามแนวคิดทฤษฎีสี คือ ดุลยภาพของน้ำหนักใช้สี อ่อน- แก่ และน้ำหนักที่ตัดกันของพื้นหลัง ดุลยภาพของจุดสนใจใช้สีร้อนมากกว่าสีเย็น เพื่อเกิดความแตกต่างของค่าน้ำหนักสี เช่น สีเขียวอ่อนหรือสีเขียวเข้ม หรือการใช้สีประสานกลมกลืนที่ดูแล้วนุ่มนวล เช่น สีโทนเดียวกัน หากต้องการความสดชื่นการใช้สีสด หรือสีตัดกันในปริมาณที่ต่างกัน และการใช้โทนสีที่เกิดขึ้นนั้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติ เช่น สีแดงกำ สีม่วงเข้ม และสีทอง ซึ่งเหมือนเป็นการเพิ่มอุณหภูมิและความจัดจ้านผสมผสานกับโทนเย็น เช่น สีเขียว มีการลดการขัดแย้งของสีด้วยสีดำ ความขัดแย้งมีการจัดส่วนประกอบของลวดลายที่มีความแตกต่างกันของเส้นสัดส่วนขนาดและสีช่วงจังหวะมีการวางจังหวะซ้ำ ๆ กัน และมีการผสมผสานระหว่างสีที่แตกต่างกัน อีกทั้งมีการใช้สีที่เหมาะสมกับรูปร่างของผู้สวมใส่ สามารถสะท้อนถึงอารมณ์และรสนิยมของผู้สวมใส่ได้ มีความหมายของสีแตกต่างกันไป เช่น สีชมพู แสดงถึง ความร่าเริงแจ่มใส สีแดง แสดงถึง ความร้อนแรง ความเป็นผู้นำ แต่ละสีย่อมมีความสวยงามแตกต่างกันไป แต่สีที่นิยมใช้ในเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน มักจะเป็นการใช้สีวรรณะร้อนเป็นพื้น และวรรณะเย็นเป็นการเน้นในบริเวณเล็ก ๆ พื้นผิวของชุดอ่าวสายส่วนใหญ่จะเป็นพื้นผิวเรียบ ขรุขระ และมันวาว ในส่วนของลวดลายนิยมปักลายธรรมชาติ เช่น ลายดอกไม้ และประดับด้วยลูกปัดคริสตัลที่มีสีสันทันกันมากมายมีความแวววาวสะท้อนแสงในตัวเองของมันเอง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน ผู้วิจัยสรุปอภิปรายผลได้ คือ

1. การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน มีความสำคัญต่อการออกแบบและบ่งบอกอารมณ์ความรู้สึกของผู้สวมใส่ได้
2. การพัฒนารูปแบบสีของชุดอ่าวสายในปัจจุบัน ทำให้เกิดความทันสมัยมากขึ้น สามารถออกแบบให้ถูกต้องตามกาลเทศะ และโอกาสให้เหมาะสม
3. การใช้สีและลวดลายผ้าในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสาย สามารถช่วยอำพรางส่วนที่บกพร่องของผู้สวมใส่ได้

ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินการศึกษาค้นคว้าการวิจัยในหัวข้อการใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน ปัญหาในการดำเนินการวิจัย คือ การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายมีหลากหลายรูปแบบ จึงต้องใช้เวลาในการศึกษามาก เนื่องจากพบปัญหาของข้อมูลที่ไม่แน่นอน

2. เนื่องจากข้อมูลในการออกแบบมีแนวคิดในการออกแบบที่ซับซ้อน การวิเคราะห์ข้อมูลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้ผลงานการออกแบบแสดงถึงองค์ประกอบทั้งหมดได้อย่างชัดเจนผู้วิจัยจึงไม่สามารถดำเนินงานวิจัยนี้ได้ หากขาดคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3. ควรศึกษาแนวทางการออกแบบลวดลายบนชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนาม

บรรณานุกรม

- กมลภัทร์ รักสวน .(2543). การออกแบบเสื้อผ้าสตรี.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2450). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทฤษฎีการใช้สี.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- โกสุม สายใจ. (2540). แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีสีในการออกแบบ.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุพันธ์ เขาวนดี .(2560). หลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย.
 กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- ดุขฎี สุนทรารชุน. (2531). การออกแบบลายพิมพ์ผ้า.
 กรุงเทพฯ : ซีเอสยูเคชั่น.
- ธารทิพย์ เสรินทวัฒน์. (2550). การออกแบบพาดิขยศิลป์.
 กรุงเทพฯ : หลักไทยช่างพิมพ์.
- ปราโมทย์ แสงพลสิทธิ์ (2540). การออกแบบนิเทศศิลป์หนึ่ง.
 กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารตำราสำนักกิจการพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พินาลิน สาริยา. (2549). การรับรู้และจินตนาภาพ.
 กรุงเทพฯ : สันติศิริ.
- มาโนช กงกะนันท์. (2538). ศิลปะการออกแบบ.
 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ราชบัณฑิตยสภา .(2554). ความหมายของการออกแบบ.
 กรุงเทพฯ : วิมวอลาร์ท.
- วัฒนาพร เชื้อนสุวรรณ. (2555). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสี.
 เอกสารคำสอนหลักทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- วันทนา เอี่ยมเจริญ. (2551). การใช้สีแบบประสานกลมกลืน.
 เอกสารคำสอนหลักทัศนศิลป์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2526). การออกแบบ.
 กรุงเทพฯ : วิมวอลาร์ท.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2539). การออกแบบ.
 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2540). การใช้จิตวิทยาของสีเพื่อเปลี่ยนชีวิตให้ดีขึ้น.

กรุงเทพฯ : วิมวอลอาร์ต.

ศิริพรรณ ปีเตอร์. (2549). การออกแบบกราฟฟิก.

กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมเกียรติ ตั้งนโม. (2552). ทฤษฎีสี.

กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

สมควร กวียะ. (2542). ความรู้พื้นฐานศิลปกรรม.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พี เอส พี.

สาคร คันรโชติ. (2528). การออกแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์.

กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

อัมรินทร์ อุโฆษกิจ. (2525). หลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

อ้อยทิพย์ พลศรี. (2545). การออกแบบลวดลาย.

กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวดรัณภพ พร้อมสุข
วัน เดือน ปีเกิด	21 พฤษภาคม 2544
ที่อยู่	10 หมู่ 5 ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000
เบอร์โทรศัพท์	0626592090
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี

แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์
เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า	นางสาวดรัณภพ พร้อมสุข
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	สาขาวิชาเอเชียศึกษา ภาษาเวียดนาม
สารนิพนธ์	การใช้สีในการออกแบบเครื่องแต่งกายชุดอ่าวสายของสตรีชาวเวียดนามในปัจจุบัน
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุจรินทร์ อธิพิงษ์
ที่อยู่	10 หมู่ 5 ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000
เบอร์โทรศัพท์	0626592090

ลิขสิทธิ์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาวดรัณภพ พร้อมสุข)

ลงนามผู้รับโอน.....

วันที่.....เดือน.....ปี.....